

Klar for nye 7 fjell!

Fonnabu har skua mot brekanten i 50 år

Turprogram vår/sommer 2024

Turen starter med **T**

Bergen og Hordaland Turlag

4

LEDER: BLI

6

BILLIG OG BÆREKRAFTIG
FAMILIEFERIE

10

BRITA PÅ BREIDABLIK

12

NYTT OM BETALING OG BESTILLING
AV Senger på hyttene

14

FONNABU HAR SKUA
MOT BREKANTEN I 50 ÅR

16

LEVEDYKTIGE VILLREINSTAMMER
OG LEVANDE FRILUFTSLIV

18

MED PULK OG TELT MELLOM
JOTUNHEIMENS TINDER

21

OVER DE 7 FJELL

22

TURLAGET INTEGRERER

23

KAMP MOT VINDTURBINPARK
I STØLSHEIMEN

24

VÅRSKITUR I SHORTS

26

FRI SOM REVEN

28

KONSEKVENSER AV NATURTAP

30

SMÅSTOFF

34

TURPROGRAM VÅR/SOMMER

Vintersommerens velsignelser

Mange turlagsmedlemmer runder av skisesongen etter påsken. For andre er det etter påsken den store skigleden åpenbares.

Når strikkegenseren under anorakken kan erstattes av en bar T-skjorte, eller kanskje bare bikinioverdelen, er det godt å leve med ski på beina. Skiføret i fjellene våre har vi til St.Hans, og på breene våre kan vinteren strekkes ut i juli. Skituren i sommersonne belønnes med desserten når vi renner ned i en blomstrende dal, for til siste å kaste vårt nakne legeme ut i fjorden.

Samtidig våkner livet på nytt i skogen. Trekkfuglene vender hjem til oss. Fuglene flyr med greiner i nebbet på vei til reiret. Trærne spretter frem løvet, markblomstene våkner. De første hvitveis som spratt opp i april, lar vente på seg i høyfjellet.

På våre turer mellom snøfleckene i fjellet og lavlandet ser vi vinter, vår og sommer på en og samme dag. Det er vintersommerens velsignelser. I Sti & Vardes vårnummer inspirerer vi til det mangfoldige friluftslivet vi kan oppleve i Hordland. Da er det bare å pakke sekken,

Bli!

Sensommer ved Breidablik.

Eg fekk eit vakse, forelska par innom dørene på Breidablik i Kvammafjella.

Eg fekk eit vakse, forelska par innom dørene på Breidablik i Kvammafjella. Dei beundra tunet og utsikten og hadde ein fin kveld, men planla retur dagen etter. Eg råda dei til å bli lenger, og dei lytta til anbefalinga. Neste føremiddag inviterte eg dei over i gamlehytta. Peisen varma, stearinlys var tent og eg serverte fjell-kaffi og sogar om tunet. Det var ei fin stund. Men den skulle verta betre! Alle andre gjester hadde reist, og det var ro i tunet. Då skjedde det magiske: 50 reinsdyr vandra opp til gamlehytta. Og la seg til rett utanfor vindauga. Der vart dei liggjande i over ein time. Og dei to på tur fekk ei oppleving dei aldri kjem til å gløyme.

Gjer som det forelska paret – og bli litt lenger neste gong du besøker ei Turlagshytte. Gje deg sjølv tid til å gå opp på den toppen du ser frå hyttevindauga. Tid til å sitte i hytteveggen med ein kaffi og ei bok. La turfølget sove frampå medan du baker nybakt brød med mjølblanding frå matlageret.

Gje deg sjølv tid til å bruke båten som ligg ved Solrenningen, og dra opp ørret til middag. Gå på jakt etter raudlista artar ved Skavlabu. Finn roen på ikoniske

Vatnane i nokre dagar, og ha overskot til å gå opp for å nyte den ville utsikten frå Fagerdalsnipa. Bruk Hallingskeid som base for turar i høgfjellet. Bad i elva ved Åsedalen, eller leit etter ein privat kulp der du tillèt deg til å bade i nettoen. Tilbring ein ekstra dag på Fonnabu for å gå nærare blåisen på Folgefonna. Du gløymer det ikkje så lett dersom du er heldig å vitne at isen kalver medan du sit der på berget.

Tilbodet vårt er mykje meir enn sovesal og hytte til hytte. Det er enkelt å bestille seng til heile familien på eit eige rom, og det er heilt i orden å vera der meir enn ei natt. Me har små, trivelege hytter som det er mogleg å få heilt for seg sjølv i nokre dagar. Og me har store hytter der du kan oppleve det fine turfellesskapet med andre glade turfolk.

Eg kan ikkje love reinsdyr i tunet. Men eg kan ikkje utelukke det heller. Gje deg sjølv høve til å oppleve noko meir. Noko som kanskje ikkje kan planleggjast. Det er god plass på hyttene våre – og du er velkomen til å bli!

TEKST:
ELISABETH SKAGE
LEDER BERGEN OG HORDALAND TURLAG

VI KAN TERRENGSKO

Vi har kunnskapen og utvalget. Her ser du noen av våre favoritter.

VJ IROCK 4

Oppgraderte Irock 4 er rett og slett en sinnsyk rå terreng- og orienteringssko for krevende og teknisk terreng. Skoen har en forholdsvis myk mellomsåle som gir en fantastisk løpsfølelse, og FitLock snøresystemet både støtter og beskytter foten mot støt både fra undersiden og sidene. Overdelen er konstruert i et slitesterkt materiale som heter Schoeller Kepron som både tilpasser seg foten perfekt og samtidig holder skoen lett selv når den blir våt, og den nye antislip hælen sørger for at foten sitter enda mer perfekt. Yttersålen er laget av Butyl gummi som gir et fantastisk grep, kanskje det aller beste vi har vært borti. Vi kaller den bare Spiderman skoen. Unisex modell.

Pris:
2.299,-

VJ LIGHTSPEED

LightSpeed er en ultralett terrengløpesko med mye støtdemping som er utviklet sammen med noen av verdens beste terrengløpere. Målet var enkelt og greit å skape den raskeste terrengskoen i verden. Mellomsålen i LightSpeed har fått det nye high-tech SuperFOAMance materialet som både gir super støtdemping og rask energiretur, og det er også satt inn en komposittplate som skyver deg lettere fremover i steget samtidig som den optimaliserer balansen i litt krevende terreng. Overdelen er konstruert i et sømløst, lett og slitesterkt materiale, og FitLock konstruksjonen sikrer en optimal og støttende passform. Yttersålen har VJ's berømte Superior Contact butylblanding som rett og slett gir deg "the best grip on the planet". Unisex modell.

Pris:
2.599,-

LA SPORTIVA PRODIGIO

Prodigio er en revolusjonerende terrengløpesko som er utviklet for deg som ønsker en lett sko med mye demping. Den nye mellomsålen med det helt nye XFlow dempematerialet sørger for maks demping og respons, og nylonplaten i mellomsålen sikrer god stabilitet samt at den beskytter foten mot spisse steiner. Den romslige tåboksen sammen med den progressive rockeren gir en enestående komfort selv etter mange timers løping, og det spesielle Wrapping Systemet omslutter foten slik at du oppnår en perfekt kraftoverføring fra skoen og ned i bakken. Frixion Red yttersålen har en perfekt blanding av grep og slitestyrke, noe som gjør at den både har et suverent grep men også tåler litt grusveier. Dame- og herremodell.

Pris:
2.499,-

LA SPORTIVA MUTANT

Mutant er en superkomfortabel terrengsko for deg som virkelig vil utforske skog og mark på løpeturen. Skoen har mer støtdemping og bedre støtte enn mange av sine konkurrenter, noe som føttene dine definitivt vil sette pris på når du løper lengre turer på variert underlag. Snøresystemet er forankret i sålen på skoen, slik at når den snøres, dras hele overdelen rundt foten for en perfekt passform og løpsfølelse. Den grove yttersålen i "sticky rubber" sørger for et suverent grep på de fleste underlag. Dame- og herremodell.

Pris:
2.499

Markeveien 3, rett ved Torgalmeningen.
Telefon 55 62 73 00
info@outdoorbergen.no

10-18 TORSDAGER 10-19 LØRDAGER 10-16

Lagunen Storsenter, Gågaten ute ved ByBanen.
Telefon 55 62 73 00
info@outdoorlagunen.no

ÅPNINGSTIDER 10-21 / 10-18

MERRELL MTL LONG SKY 2

MTL Long Sky 2 er et supert skovalg for løpere som elsker teknisk og variert terreng. Tross sin lette vekt oppleves skoen overraskende stabil, og den nye FloatPro mellomsålen sørger for en perfekt kombinasjon mellom løpsfølelse, demping og respons. Vibram Megagrip yttersålen med 5mm knotter sikrer deg et suverent feste under alle forhold. Dame- og herremodell.

Pris:
1.799,-

VJ MAXX 2

Maxx 2 er en allsidig, rask og godt dempet terrengløpesko for varierende underlag slik som fjell, grus og sti. Den nye SuperFOAMance mellomsålen gir både super støtdemping og rask energiretur, FitLock snøresystemet sikrer en tett og god passform, og RockPlate'n nederst i sålen sørger for god stabilitet samtidig som den beskytter mot spisse steiner. Yttersålen har VJ's unike Butyl-gummi som gir et magisk grep på våte steiner og røtter, men knottene er litt mindre markante enn på Irock og Xtrm slik at skoen fungerer bedre på plane stier og grusveier. Denne skoen kan fort bli en "kinderegg-sko"; her får du nemlig et fantastisk grep kombinert med nok demping til å løpe lange turer både i fjellet og til dels på vei. Unisex modell.

Pris:
2.249,-

LA SPORTIVA JACKAL II

Jackal II er en superkomfortabel terrengløpesko for lange turer i teknisk terreng. Den godt dempede EVA mellomsålen med ekstra InfiniToo demping både under hæl og forfot sørger for en suveren komfort enten du løper eller beveger deg fort, og den innebygde Rock Shield platen sikrer god stabilitet samt at den også fordeler trykket fra skarpe steiner og røtter. Frixion Red yttersålen har en perfekt blanding av grep og slitestyrke, noe som gjør at den både har et suverent grep men også tåler litt grusveier. Dame- og herremodell.

Pris:
2.399,-

LA SPORTIVA JACKAL II BOA

Jackal II Boa er en superkomfortabel terrengløpesko for lange turer i teknisk terreng. Det geniale Boa snøresystemet med to individuelle snører sikrer et supert hælhold samtidig som forfoten enkelt kan tilpasses ulike fottyper og preferanser, og den godt dempede EVA mellomsålen med ekstra InfiniToo demping både under hæl og forfot sørger for en suveren komfort enten du løper eller beveger deg fort. Stabiliteten sikres av den innebygde Rock Shield platen som også fordeler trykket fra skarpe steiner og røtter, og Frixion Red yttersålen har en perfekt blanding av topp grep og bra slitestyrke. Dame- og herremodell.

Pris:
2.599,

:outdoor
– den gode følelsen

BILLIG OG BÆREKRAFTIG FAMILIEFERIE:

Ada synes det er kjekt å lete etter røde T-er på stien

FRØYASMÅLAND

Spennende å gå over hengebro på tur:

SIMEN KALLEKLEIV

Det er kjempekjekt å gå til turlagshytter.

-VI ER HELDIGE

- Tenk at vi har muligheten til å ta på oss sekken, spasere langs vakker natur en time eller to, og så stige inn i disse flotte hyttene. Vi er rett og slett heldige!

- For alle oss som ikke har egne hytter, så finnes det ikke et bedre tilbud enn turlagets hytter, sier Frøya og Simen. De har tilbrakt flere ferier med småbarn på T-merkede stier.

Som medlem i Bergen og Hordaland Turlag (BHT) har du tilgang til 28 hytter i turlagets områder – ikke langt fra Bergen. Disse er selvbetjente og ubetjente – noen er små krypinn, andre litt mer romslige. Flere av hyttene er barnevennlige med enkel adkomst.

KOSER OSS

Familien Kallekleiv/Småland har tilbrakt mye tid på tur med datteren Ada (4 år) til turlagets hytter. Yngste jenta i familien, Ellie (1 år), har ikke rukket å være med så mye ennå.

- Ingen av turene vi har gått har vært noe særlig krevende. Det er et så stort spenn i hytteturer, at her er det noe for absolutt alle. En god plan gjør alt mulig, og det som har vært vårt fokus er at barna får en så fin opplevelse som mulig. Det går gjerne litt ekstra tid på å komme seg frem, men selve turen er jo halve greia! Vi utforsker naturen, lar barna øve seg på å gå og bære sekk, vi bader, spiser matpakken vår og koser oss så mye vi kan, sier Simen.

BHT har en rekke hytter som er enkle og greie å komme seg til for både store og

Ada trives godt i bæremeis på mammas rygg.

små. Småbarnsfamilien har gått til både Høgabu, Gullhorgabu, Vending, Kiellandbu og Torfinnsbu.

KJEKT Å LETE ETTER T-ER

- Det er stas å lete etter T-merkene langs stien! Alltid like gøy å speide etter den neste – og hvor mange klarer vi å telle? Når vi kommer fram, er det selvsagt spennende å se hva som finnes i matboden med miniatyr-pålegg og sengene de skal sove, og bli lest til, i, forteller Frøya, og legger til:

- Humøret til de små kan jo variere, men det er utrolig hvor mye fart de små beina kan få når vi synger «Jeg gikk en tur på stien» og leker bukkene bruse over broene vi møter på veien.

SPENNENDE MATBOD

Går du til en selvbetjente hytte, trenger du ikke bære med deg så mye mat. Her finner du nemlig et lite lager med en rekke tørrvarer, hermetikk, pålegg i engangsforpakninger, knekkebrød, havregryn, kjeks, pulverkaffe, istepulver osv.

- Vi voksne husker i alle fall veldig godt matboden i disse hyttene! Digg bokse-mat, bittesmå leverposteier, smør og syltetøy. Og til dessert-skiven: Minituben med nugatti. Det må vel være lov på tur, eller? Tror barna er helt enig, ler foreldreparet.

GODSTEMNING

Foretrekker du å legge ut på tur og vite sikkert at det er sengeplass til deg og dine på hytten, har turlaget nå en ordning der det er mulig å bestille senger eller rom.

- Hos oss er det 50/50. Det er av og til greit å kunne sikre seg et rom i hytter det er et stykke å gå til. Så det valget er superfint å ha! Men litt utenom sesong, pleier vi å ta sjansen på at det er plass til oss, og det har gått fint alle gangene.

Et opphold på en turlagshytte inviterer til god stemning med stearinlys og fyr i ovnen.

- Det kjekkeste med å komme til en slik hytte, er alt man etterlater seg hjemme i den travle hverdagen - og tiden man får sammen som familie. Det enkle liv, som man får så utrolig mye igjen for! Det er disse turene eldstejenta snakker om når vi mimrer om sommerferien som var, år etter år, smiler de to foreldrene.

Familien Haugetun stortrives på tur til turlagshytter..

GLEDER SEG TIL PAUSENE

Familien Haugetun har også brukt flere helger og ferier på turlagshytter. Nå er de eldste barna i tenårene og opptatt med andre aktiviteter, men yngstemann, Martin (11 år), maser fortsatt om å få dra på tur.

- Vending er en av våre favoritter. Det er såpass kort at det går an å dra inn en ettermiddag og så tilbake neste dag, sier pappa Pål Haugetun.

- Det er noen turer vi gikk da jeg var mindre, som jeg har lyst til å gå om igjen. Til Gullhorgabu for eksempel, sier Martin.

Han gleder seg alltid til pausene på vei til hytten.

Flere av hyttene har ulike spill liggende.

- Da har jeg med iste og smågodt, smiler 11-åringen.
- SPILLERSPILL**
- Når de kommer fram til hytten, har de noen faste rutiner:
- Først pleier vi å fyre opp og hente vann, forteller Pål.
 - Og så spiller vi kort, og noen ganger fisker vi. Er ikke alltid vi får fisk, men det er gøy likevel, synes Martin.
- Det å komme til en turlagshytte kan være spennende på flere måter.

- Veldig kjekt hvis det er andre barn på samme alder der. Da kan vi prate sammen og spille spill. Og så er det alltid gøy å gå inn og se i «kiosken» - se hvilken mat de har.
- De ubetjente hyttene har ingen «kiosk»/matbod.
- Da må vi bære med maten selv. BT-bu er en sånn hytte, men det er veldig gøy å gå dit likevel. En gang gikk vi derfra og ned fallet til Ulvik. Det var utrolig fint, men ble en lang tur, minnes Martin, som har planer om flere turer til sommeren.

TEKST: ÅGOT CAROLINE NILSEN

PRAKTISK OG NYTTIG FOR BARN PÅ TUR

Bergen og Hordaland Turlag har flere hytter det er enkelt å komme seg til. Som medlem får du gode priser på overnatting og barn opp til 12 år kan være med gratis. Et opphold på en turlagshytte er en uforglemmelig opplevelse. På de selvbetjente hyttene finner du proviantlager med et godt utvalg tørrvarer og hermetikk til salgs – om du ikke ønsker å ta mat med deg selv. Det finnes flere soverom på de aller fleste

hyttene, og vil du være sikker på å få plass, går det an å bestille på forhånd. Hyttene er utstyrt med vedovn, gasskomfyr, dyner og puter. Husk at du selv må ta med enten sengetøy, sovepose eller lakenpose. De fleste hyttene er uten vann, men har vannkilde i nærheten, og det finnes bølter til å hente vann i. Alle hyttene er tilrettelagt med bur til hund, og for de som liker å ta seg en dukkert, er det bademuligheter alle steder. Når du kommer til en hytte, skriver du deg

inn i hytteprotokollen og finner soveplass. Om det ikke er andre der, kan det være lurt å starte med å få fyr i ovnen og å hente vann. Barna synes ofte det er spennende å se hvilke brettspill og bøker som er der. Bruk av hyttene er tillitsbasert, så ved avreise gjør du opp for overnatting og maten du har kjøpt via appen «DNT hyttebetaling», samt sørger for at oppvask er tatt og at gulvene er vasket. Er det flere på hytten, samarbeider man om dette.

Prisliste 2024 - selvbetjente og ubetjente hytter

Skriv deg inn i hytteprotokollen – først da har du rettigheter på hytta.

Overnatting: Losji inkl. ved/gass/strøm	Medlem	Ikke medlem
Losji voksen	315	450
Losji ungdom (13-15)	165	450
Barn (0-12 år) Medlem gratis losji	0	220
Barn under 4 år har gratis losji	0	0
Hund på hytter med hundebur	100	100
Dagsbesøk: Kortere besøk for lunsj osv på hytten		
Enkelpersoner	50	100
Liten gruppe (1-4 personer). Stor gruppe (4-8 personer)	100/200	200/400

Betaling: Forhåndsbestilling/betaling, fullmakt/kontanter på hytten eller DNT-hyttebetalingsapp. **Teltene:** Teltene betaler dagsbesøk ved bruk av hytten. Benyttes hytten etter kl 18 betales full losjipris **Grupper:** Dagstur – se prislisten. Ved overnatting er det egne rabattordninger for grupper på 15 personer eller mer. Det er en forutsetning at man bestiller og betaler samlet gjennom Bergen og Hordaland Turlag på forhånd for å oppnå gruppedebatt. Kontakt bht@dnt

Disse hyttene er enkle å komme seg til med barn:

- Alexander Grieg-hytten,** Bergsdalen
- ♦ Ubetjent
 - ♦ Hyttevert deler av sommeren
 - ♦ 34 sengeplasser
 - ♦ Innlagt vann og strøm
 - ♦ Grindseng og barnestol
 - ♦ Trådløst nett
 - ♦ Tilrettelagt for bevegelseshemmede
 - ♦ 10 min å gå fra bilveien
 - ♦ Parkering

- Vending,** Bergsdalen
- ♦ Selvbetjent
 - ♦ Hyttevert deler av sommeren
 - ♦ 30 sengeplasser
 - ♦ Fiskemuligheter (ta med fiskestang - trenger ikke fiskekort her)
 - ♦ 2-3 timer å gå i lett terreng
 - ♦ Parkering ved Hamlagrø (15 plasser a kr 60/døgn)

- Gullhorgabu,** Bergsdalen
- ♦ Selvbetjent
 - ♦ 34 sengeplasser
 - ♦ Bademuligheter
 - ♦ Fiskemuligheter (ta med fiskestang – fiskekort kjøpes)
 - ♦ 3 timer å gå (9,1 km) – blant annet på den kulturhistoriske militærvegen
 - ♦ Parkering ved fylkesvegen nordvest for gården Småbrekke (8 plasser)

- Høgabu,** Bergsdalen
- ♦ Selvbetjent
 - ♦ 25 sengeplasser
 - ♦ Fiskemuligheter (ta med fiskestang – fiskekort kjøpes)
 - ♦ 2-3 timer å gå fra Lid (5 km, ca 500 høydemeter)
 - ♦ Parkering ved Bergsdalstunet

- Hallingskeid,** Ved Bergensbanen og Rallarvegen
- ♦ Selvbetjent
 - ♦ Hyttevert om sommeren
 - ♦ 53 sengeplasser
 - ♦ Innlagt vann og strøm
 - ♦ Grindseng og barnestol
 - ♦ Fiskemuligheter (ta med fiskestang – fiskekort kjøpes)
 - ♦ 5 min å gå fra togstasjonen

- BT-hytten,** Vesete
- ♦ Ubetjent
 - ♦ 6 sengeplasser
 - ♦ Fiskemuligheter, robåt og redningsvest kan lånes (ta med fiskestang – trenger ikke fiskekort)
 - ♦ 2 timer å gå fra Mjølfjell togstasjon (4,2 km)

- Selhamar,** Stølsheimen
- ♦ Selvbetjent
 - ♦ 45 sengeplasser
 - ♦ USB-lading
 - ♦ Fiskemuligheter (ta med fiskestang – fiskekort kjøpes)
 - ♦ Kanopadling, kano kan lånes
 - ♦ 2 timer å gå fra Kvilesteinsvatnet på Vikafjell (4 km)

- Solrenningen,** Stølsheimen
- ♦ Selvbetjent
 - ♦ 35 sengeplasser
 - ♦ Fiskemuligheter, robåt kan lånes (ta med fiskestang – trenger ikke fiskekort)
 - ♦ 3 timer å gå fra Stølsdammen

- Rongevær,** Nordhordland
- ♦ Ubetjent

BRITA PÅ BREIDABLIK

I fjor hadde Turlaget 73 hytteverter fordelt på 11 hytter gjennom sommeren og tidlig høst. En av dem var Brita Magnussen (80) på Breidablik i Kvammafjella.

ETSLITÅ KOMME OPP, MEN VERDT DET

Hun har vært hyttevert på Breidablik i mange år, men de siste gangene har det ikke vært like lett å komme seg helt til Breidablik for å være hyttevert. Hytten ligger jo ca tre timers gange fra parkeringsplassen i Fitjadalen og 800 høydemeter skal forseres.

– Når du ser 80-tallet på deg selv, da sliter du virkelig for å komme opp hit, men du har masse igjen for strevet! Å være hyttevert her oppe gjør livet verdt å leve, rett og slett! Det er bare helt fantastisk, sier en strålende glad Brita.

MANGETURISTER PÅ BESØK

Som hyttevert har hun blant annet ansvar for å ta imot gjestene som kommer til hytten.

– I perioder har jeg hatt over 50 personer på besøk her på hytten i løpet av en dag. Mange kommer på dagstur og flere skal på overnatting. De siste årene har jeg hatt mange turister på besøk. Når noen kommer inn på tunet her på Breidablik pleier jeg derfor automatisk å si «Welcome to Breidablik!» Mange av gjestene kommer fra sør-Tyskland og fra Sveits.

– Men dere har jo så mange flotte fjell der nede, sier jeg til dem, men da svarer de «Ja, men de fjellene er ikke naturlige. Vi tar bare kabelbanen opp, står bare og ser utover. Her til Breidablik må vi gå opp, naturen er uberørt.» Brita trekker pusten, ser mot Skrott.

– Hvorfor ikke flere nordmenn får øynene opp for dette fantastiske landskapet vet jeg ikke.

HIMMELSKVÆR NÅR SKODDEN KOMMER

I tillegg til å hjelpe gjestene til rette på hytten, så er hyttevertens oppgaver å se til at hytten blir holdt i orden. Tømme og brenne søppel er også en viktig oppgave. Noen hytteverter baker brød eller rundstykker også. Å være kjent i området man er hyttevert er en fordel. I dag skinner solen og man kan se både Hardangerfjorden og Folgefonna i sør. Er du heldig dukker det opp en reinflokk ved hytten også. Men det er ikke alltid slik. På Breidablik kan været skifte raskt, og selv om det er sommer er du ikke garantert sol og skyfrihimmel.

– Ja, det er ganske mye uvær her oppe. Mye skodde. Da kler jeg godt på meg, tar meg en kopp te og setter meg i den gode benken ved vannet. Noen ganger ligger skodden så tett at jeg ikke kan se vannet som ligger bare tre meter foran meg. Jeg sitter da utenfor hytten og bare nyter været. Plutselig kommer et lite solstreif og hele hytten blir synlig! Da er det himmelsk her! Det er fantastisk å oppleve variasjonene, forteller Brita.

Det er ikke alltid det er masse folk på Breidablik. Noen ganger er det ingen gjester. – En gang var jeg her alene. Da spurte jeg meg selv: «Er det virkelig kjekt å sitte her oppe alene?» Jeg kjente godt etter i magen. Og så tenkte jeg: «Ja, ja, det er helt nydelig.»

VIL DU VÆRE HYTTEVERT I SOMMER?

I sommer trenger Turlaget personer til å melde seg som hyttevert på de ulike hyttene. Det kreves ingen forkunnskap for å være hyttevert, men det er en fordel at man kjenner området

hytten ligger i og at man trives sammen med andre folk. Å være hyttevert er noe man gjør frivillig, og Turlaget dekker hyttevertens utgifter i forbindelse med oppholdet. Brita har ikke tenkt å gi seg som hyttevert, så det er godt mulig du treffes henne på Breidablik i sommer.

– Det gikk rimelig greit å gå opp til hytten sit gang, og nå har jeg begynt på treningssenter og kjøpt meg el-syssel, så jeg håper jeg kan være hyttevert på Breidablik i mange år fremover! smiler Brita.

TEKST OG FOTO: ANDRÉ MARTON PEDERSEN

OM BREIDABLIK

Hytteanlegget Breidablik ligger høyt over Fitjadalen i Kvam og er et av landets mest egenartede hytteanlegg med en fantastisk beliggenhet og et stort rundskue. Breidablik er livsverket til kvemingen Bjarne og Anne Marit Huse. Dette spektakulære hyttetunet i Kvammafjella (1162 moh.) ble gjennom over 40 år bygget av Bjarne Huse og konen Anne-Marit og har skapt mange gode turminner for gjestene der opp gjennom tidene. I 2014 ble anlegget overtatt av Bergen og Hordaland Turlag, og i 2019 åpnet Breidablik igjen med to nye bygg tilpasset turlagsbruk og flere besøkende.

Les mer om Breidablik ved å skanne koden.

NYTT OM BETALING OG BESTILLING AV SENGER PÅ HYTTENE

Tidligere ble en stor del av betaling for hyttebesøk og proviant betalt med betalingsfullmakter, men andelen er sterkt redusert de senere år, og forhåndsbestilling utgjør en stadig større del. Håndtert med kontanter eller engangsfullmakter som ble lagt i safen på hytten.

Løsningen med betalingsfullmakter er manuell, og det kunne gå lang tid fra selve besøket til beløpet ble trukket fra kontoen. Praksisen med betalingsfullmaktene strider imidlertid mot EU-direktivene for betalingsløsninger og vil derfor bli avvirket i løpet av året

Mange har allerede oppdaget fordelene med å benytte Hyttebetalingsappen for betaling av mat og spontane besøk. Det er en enkel og brukervennlig løsning som erstatter behovet for engangsfullmakter. Via appen kan du registrere overnattinger og matkjøp. Det er fornuftig å laste ned appen før du legger i vei. Appen kan benyttes selv om det ikke er mobildekning på hytten. Når du får mobildekning, åpner du appen og fullfører transaksjonen.

Alle som skal besøke hyttene bør laste ned appen, også om man har bestilt seng på forhånd. Hyttebetalingsappen erstatter nå betalingsfullmakter og blir nå den eneste måten å betale for mat-uttak på en selvbetjent hytte.

Appen heter DNT Hyttebetaling og du laster den ned fra App-store for Iphone, eller Google Play for Android. Ta kontakt med Tursenteret dersom du trenger gode råd.

Forhåndsbestilling av seng har vært tilgjengelig lenge, slik

at du kan sikre deg ønsket seng eller favorittrom før reisen. Ordningen med sengebestilling på selvbetjente hytter har vist seg å være svært populær. Vi jobber hele tiden med å gjøre tilbudet bedre for gjestene våre, og vil i løpet av våren 2024 tilrettelegge for enklere forhåndsbestilling for hundeeiere. Vi får tilbakemelding om at det oppleves trygt og forutsigbart å vite hvor man skal sove. De som ønsker å være spontane kan fremdeles vandre fra hytte til hytte uten å forhåndsbestille seng.

Du kan bestille seng, men du må ikke.

Dersom du ønsker å bestille på forhånd, så gjøres det enkelt ved å søke opp hytten på ut.no. Du kan også finne hyttene via vår nettside bergenoghordalandturlag.no eller hyttebestilling.dnt.no – og du er selvsagt velkommen innom Tursenteret for en hytte- og turprat. Skulle planene forandre seg, så kan bestillingen endres til et annet tidspunkt eller en annen BHT-hytte.

Husk at du alltid skal skrive deg inn i hytteprotokollen selv om du har bestilt seng på forhånd.

Velkommen til våre hitter i fjellet.

Norengros K.J.Brusdal

Stolt samarbeidspartner av Bergen og Hordaland Turlag

Hvem er Norengros?

Norengros er Norges største leverandør av forbruksvarer til privat og offentlig sektor. Norengros K. J. Brusdal har kontorer, hovedlager og butikk i Arna utenfor Bergen.

Fra hovedlager distribueres det varer ut til hele Vestland fylke. Vi har også butikk i Førde, på Sotra og på Stord.

Les mer om oss

Skann QR-koden
www.norengros.no

7-Fjells turen 26.mai

Skal du delta på 7-fjells turen? Da treffer du oss på toppen av selveste Ulriken.

I forbindelse med vårt samarbeid med Bergen og Hordaland Turlag er vi så heldige å få være med å heie frem årets turgåere.

Vi skal være ditt støtteapparat og motivere deg videre over de 7 fjell.

Kom innom oss på toppen av Ulriken, slå av en prat og få med deg en overraskelse videre på turen.

Håper vi sees – god tur

Ut på tur aldri sur!

Vi har gnagsårplaster, førstehjelpsveske, termoser, kakao, buljong, sjokolade, kjeks og kaffe, bare for å nevne noe. Du finner alt du trenger til turen i våre butikker 🍷

Gnagsårplaster fra Compeed

79,-

Førstehjelpsveske fra Snøgg

God kraftig buljong porsjonspakket 120 stk

Swiss miss hot cocoa mix. 60 stk pr pk.

279,-

- Emballasje
- Kontor - og datarekvisita
- Medisinske forbruksvarer og utstyr

NorEngros
K.J. Brusdal AS

- Møbel
- Storhusholdning
- Serviceteknisk avdeling

FONNABU HAR SKUA MOT BREKANTEN I 50 ÅR

I 50 år har Fonnabu husa friluftsfolk som ønskjer å oppleva Folgefonna på nært hald. Ved brekanten 1450 moh ligg hyttene godt plassert og gir ly for ver og vind. Ideen om ei hytte ved brekanten kom etter fleire fellesturar over fonna på 1960-70-talet.

Fellestur fra Fonnabu over breen mot Holmaskjær.

Dei røynde turleiarane Jan Gideonsen, John-Atle Lohne og Olav Christian Pedersen tok initiativ til å få bygd Fonnabu. Med bakgrunn i erfaringar med skiftande vær og krevjande forhold hadde dei eit sterkt ønskje om å få bygd ei sikringshytte ved fonna. Breidablikkhytta, som ligg 2,5 km før Fonnabu, har 4 sengeplassar og var for liten til å fungera som sikringshytte.

NYETURMULIGHETER

Med ei hytte ved Folgefonna opna det seg nye muligheter for turlaga til å arrangera lengre turar over breen. Fonna på langs er ein klassisk vårskitur. Og kryssing av breen mellom Sundal og Odda har tatt seg opp att etter at ruta fyrst vart gått av lokale som førde turistar over fonna på 1800-talet og fram til byrjinga av 1900-talet. Den ruta er no ei av dei historiske vandrertutene. Fonnabu-hyttene fungerer i dag som eit bresenter med si unike plassering ved Folgefonna. Den opprinnelege Fonnabu-hytta stod ferdig i 1974, optimalt utnytta med 16 sengeplassar, kjøken og tørkemuligheter i eitt rom. Ho vart påbygd i 1986 med nytt inngangsparti og proviantrom. Etter at den fyrste Fonnabu-hytta vart bygd i 1974 auka bruken av området og fjellsporinteressa vaks fram. Etter kvart såg ein behov for ei større hytte og det var krav om ei sikringshytte. I 1995 vart det bygd ny og større hytte og tilhøyrande do- og vedbu. Fonnabu består no av to hovudhytter med tilsaman 27 sengeplassar. Det siste påbygget på nyehytta kom i 2019 med stor stove og nytt kjøken. No kan ein sitje inne og ha panorama-blikk over bre, fjell og hav når vêret tillet det. Fonnabu er med det siste tilbygget enno betre eigna til å arrangera brekurs.

SESONG FOR VÅRSKITURAR OG FOTTURAR

Høgsesongen for vårskiturar på fonna er i april-mai. Fotturseasongen startar uti juni og varer til september. Den mest brukte fotturruta er turistvegen frå Sundal i Mauranger via Gardshammar

og Breidablikk. Når ein går inn Bondhusdalen og stig opp mot Gardshammar langs turvegen som svingar seg opp lia, får ein eit makelaust utsyn over dalen, Bondhusvatnet og Bondhusbreen. Turen i seg sjølv byr på kontrastar frå fjord til fonn, langs vassdrag og frodige stiar opp til grått fjell omgitt av breen. Turen opp til Fonnabu er mogleg å gå for dei fleste som er litt fjellvande. Denne ruta er 11 km og tar om lag fem timar ein veg. Dei fleste tar denne turen opp som ein dagstur og overnattar på Fonnabu før dei returnerer same vegen dagen etterpå. Dersom ein vil gå over fonna, må ein ha røynsle med og utstyr for brevandring eller ha med seg breførar. Ein kan tinga breførar som stiller med utstyr for brevandring. Desse turane eignar seg best i sommarmånadane og går til fots. Veret skiftar raskt i fjellet og kontrastane er noko av det som fengjer dei som ferdast i området. Å koma frå vår og grøne bakkar til snø og godt skiføre på fonna, er flotte opplevingar. Skituren frå Goddalen i Nordpollen til Rosendal, med overnatting på Fonnabu, er ein av dei årlege skiturene over breen som vert arrangert av Kvinnherad turlag. Bergen og Hordaland turlag og andre lag i DNT arrangerer og jamleg både vårskiturar og fotturar over fonna. Det er ein fin måte å få gode naturopplevingar under trygg føring av røynde breførarar og turleiarar. I sommarsesongen kan ein gå turen til fots og tinga føring mellom Fonnabu og Holmaskjer og gå heile den historiske vandrerruta, turistvegen frå Sundal over Folgefonna til Odda. Sommardagen kan det vere ei flott oppleving å sitje i hytteveggen og nyta utsikta over fonn og fjell. Solnedgangen kan vera fantastisk og det spesielle lyset over fonna lokkar mange hit opp. Har du ikkje opplevd det, anbefaler eg å ta turen.

BREKURS

Hyttene ved fonna har fungert som senter for brekurs heilt fram til no. Turlaget held brekurs på Folgefonna og deltakarane bur ei veke på

Fonnabu og lærer trygg ferdsel på breen. Global oppvarming gjer at breane over heile kloden smeltar. Vi kan sjå endringane også på Folgefonna. Breen trekkjer seg tilbake. Tilkomsten til breen er blitt meir krevjande, det vert lengre å gå for å kome til øvingsområda med sprekker og brefall. Også i sørenden av fonna, trekk breen seg tilbake og det kjem fram sprekkområde og vatn stader som tidlegare har vore dekkja av is.

LOKALT HYTTETILSYN

Heilt sidan planlegginga av Fonnabu har det vore stort engasjement og interesse for hyttene. Lokale eldsjeler har hatt tilsyn og lagt ned mange dugnadstimar for hyttedrifta. Det er etablert eit hytteutval for Fonnabu og Breidablikk med lokale folk i Kvinnherad, som tar seg av dugnader, transport av ved, gass og proviant. Hytteutvalet har tilsyn med hyttene gjennom heile året. Det er vêrhardt ved fonnakanten og dei siste åra har vi merka at veret har ført til større og mindre skader på bygningane og utstyr. Sist haust bles to vindauge ut og vinden fekk herja fritt i stova. Heldigvis vart skadene oppdaga relativt raskt og ein fekk reparert dei. Hyttene framstår no i god stand og er klare til å ta imot gjester for sesongen.

TEKSTOG FOTO: ANNE KARI ENES

TURFAKTA:
Folgefonna Hardanger

RUTE: Bondhusdalen – Fonnabu – Holmaskjer -Tokheim
TID: 2 dagar
DISTANSE: 26 km
VANSKEGRAD: Krevjande
Ein må tinga føring over Folgefonna eller melde seg på fellestur med føring.

LEVEDYKTIGE VILLREIN-STAMMER OG LEVANDE FRILUFTSLIV

I vår kjem stortingsmeldinga som skal syne oss korleis me skal sikra levedyktigevillrein-stammer i Noreg. Turlaget er oppteke av at naturen skal prioriterast, og me vil gjere vårt for å ta vare på villrein på eit vis som gjer det mogeleg å driva friluftsliv med store

Villreinen er ein art som Noreg har eit særleg ansvar for å taka vare på. Den europeiske villreinen, som finnes nesten berre i Norge, treng store areal med urørt fjellnatur. Den er diverre vorte raudlista, grunna sjukdom og stadig oppstykking og øydelegging av det norske høgfjellsplatået. I fjellområde våre kunne den tidlegare vandre fritt mellom gode beite. No er leveområda stykka opp av vegar, jernbane, demningar, kraftnett, hyttefelt, snøskuterruter og alpinanlegg. Gjennom tiår med utvikling av det moderne Noreg har villreinen blitt pressa frå alle kantar. Samstundes har forstyrkingane i leveområda auka grunna stadig meir bruk at scooter og helikopter i fjellheimen, og fordi fleire friluftslivsbrukarar har funne vegen inn i høgfjellet.

Dei to neste åra kjem det tre offentlege planar for villreinen på Hardangervidda. I år skal det vedtakast ei stortingsmelding med overordna føringar for villreinpolitikken i heile Noreg. Etter dette vil fylka på Hardangervidda vedta ein regional sti- og løypeplan som syner korleis ein skal verne villreinen og legge til rette for det svært verdifulle friluftslivet på vidda. Neste år vil departementet vedta ein tiltaksplan for Hardangervidda som syner summen av tiltaka ein skal gjennomføra for å betra tilhøva for reinsdyra. Turlaget arbeider for naturmangfaldet, og me er opptekne av å finna løysningar som tek vare på villreinen samstundes som me kan fortsetje med friluftsliv i fjellet. Friluftsliv er viktig for kultur, naturglede og folkehelse, og det er viktig

å finna ut korleis me kan verna villreinen og å ta vare på folks naturopplevingar og moglegheit til å vera i fjellet. BHT og dei andre DNT-foreiningane har gjennom mange år arbeida med å få til dette ved å flytta stiar og hytter, avgrense opningstider og gje god informasjon til folk. Det hjelper diverre lite at me bergensar vårt tilbod om kommunar og andre aktørar skadar villreinområda. Turlaget og DNT vil arbeida for at dei endelege planane er tufta på kunnskap og ser på alt som trugar villreinen, i samanheng. Då må ny hyttebygging, reiseliv, samferdsel, kraftutbygging, motorisert ferdsel, jakt, beite og all annan aktivitet i fjellet vera med i reknestykket. Og ikkje minst; Staten må vera villig til å velgje dei grepa som vil monne, som å legge vegar i

tunnel, sjølv om det i kroner og øre vil koste meir enn enklare tiltak.

For det er langt meir enn økonomiske verdier som står på spill i denne saka: Den norske friluftskulturen; muligheiten til store naturopplevingar i eige land; retten til å ferdast i fjellet, uansett om du er rik eller fattig, fastbuande eller tilreisande, ung eller gamal. Dette kan vi ta vare på samtidig som vi tar vare på villreinen - om myndigheitane tar dei krevjande, men rette politiske valg.

TEKST: DAG SANDVIK

SVAR TIL LESERINNLEGG AV GUNNAR FALCK OLSEN

Eg vil takka Gunnar Falck Olsen for lesarbrevet i Sti og Varde nr.3, der han deler sine tankar om berekftsarbeidet i turlaget. Lesarbrevet er eit svar på teksten eg skreiv til Sti og Varde nr 2 i 2023, Med berekraft i sekken. Eg vil starta med dei grunnleggande premisa, og mine førebelse konklusjonar etter tilbakemeldingane frå Gunnar.

1. Eg er samd i at me menneske må leve vår tilmålte tid så rikhaldig som mogleg, og at friluftsliv (langreist og kortreist) er ein av dei flottaste og minst ressurskrevjande måtar å nytte fritida på. Berekftsarbeidet i turlaget har ikkje som mål å påføra nokon skam for å køyre til Stølsheimen, Bergsdalen, Jotunheimen eller andre flotte turmål, og det er fint å få presisert dette.
2. At friluftslivet som sektor og Noreg som land står for så små andelar av verdas utslepp, er ingen grunn til å ikkje kritisk vurdere våre handlingar. Skal klimagassutsleppa ned, må alle bidra. Også norske friluftsfolk.
3. At ordet berekraft vert nytta i overkant mykje, må eg berre orsaka. Alternative ord og uttrykk vert motteke med takk. Ein definisjon av ordet skal eg forsøke meg på i det følgjande.

Så til eit meir utfyllande svar: Gunnar saknar ein klar definisjon av ordet berekraft. Det er ei viktig utfordring, då ein må ha ein klar oppfatning av kva ein snakkar om. Elles vert det berre snakk. I vår berekftsplan legg me til grunn at berekraftig levesett handlar om å ikkje overforbruke ressursar, og å leve på ei vis som gjev alle høve til å leva gode liv, både no og i framtida. Då må ein ta vare på heilskapen av økosystem, ein må ta vare på velfungerande samfunn, og ein må skapa tilstrekkelege materielle godar. Kva dette vil seie for turlaget i praksis, er krevjande å spesifisere, men me har teke utgangspunkt i at turlaget som organisasjon skal ha som mål å redusere sine utslepp og sitt materielle forbruk, år for år, utan å redusere tilbodet og den opplevde kvaliteten til våre turdeltakarar, våre frivillige og våre tilsette. Gunnar oppmoder til å leva vår tilmålte tid så innhaldsrikt som me kan. Eg er heilt samd dette, og at me skal fortsetja å driva friluftsliv i framtida. Me deler oppfatninga av at friluftslivet er ein av våre minst ressurskrevjande vegar til verkeleg store opplevingar. Å vidareføre og styrke vårt arbeid er difor vårt viktigaste bidrag til eit berekraftig samfunn. Likevel er det naudsynt å sjå etter kvar ein

skal kutta utslepp knytt til friluftslivet. Skal verdas utslepp gå ned må alle sektorar og aktivitetar kutta utslepp. Noreg har berre 0,6 promille av verdas befolkning, men står for heile 1 promille av utsleppa. Det er klart me har eit særleg ansvar, og då må me også vurdere nordmenn sine utslepp frå fritidsforbruk. For det er eingong slik at moderne friluftslivskultur har adoptert nokre uheldige vanar. Analysar av forbruk (gjort av vestlandsforskning) syner at friluftslivets har auka utslepp frå transport, energibruk i hytter og frå utstyrsproduksjon. Dette har DNT og alle dei tilknytte foreiningane sagt dei skal gjere noko med. Om me kan leggja til rette for at fleire kjem seg ut til store naturopplevingar - i Byfjella, i Kvamafjella eller langs kysten – med lågare forbruk av energi og utstyr, då er me på rett veg. Verre enn det er det ikkje. Bestefar min og Per Arne er til inspirasjon. Å planlegga eventyr utan privatbilen kan vere kjekt. Friluftslivet var kanskje vel så rikt for nokre tiår sidan? Eg meiner ikkje ein skal skamma seg over å ta bilen til fjells, men ein kan tenkje over om me kan samkøyra, om det går kollektivtransport dit, om det er fint å sykla til stistart, eller om eventyret skal starta ved dørstokken. Så er det heilt rett som Gunnar antyder, at nokre av tala eg presenterer ikkje er presise. Dei kan også vera beint fram feil. Dei er kome til ved å rekne saman utgifter i turlaget sin rekneskap med tilgjengelege gjennomsnittstal for utslepp per omsett krone innanfor ulike typar forbruk (f.eks fritidsutstyr og transporttenester). Grunnen til denne tilnærminga er eit ynskje om å sjå etter kvar det er rimeleg å anta at vårt største utslepp er, utan å bruke all verda med tid på å rekne dette presist. Gunnar estimerer at me slepp ut om lag 50 tonn co2 frå helikoptertransport. Eg har jobba etter eit estimat på 40tonn. Det er betryggande å høyre at me ligg i same storleikssorden, og er heilt sikker på at det er mogleg å ta ned dette talet noko, utan at hytte og rutetilbodet skal verta dårlegare, eller at arbeidstilhøva for frivillige og tilsette skal verte dårlegare. Gunnar kan vera trygg på at det er nok å henge fingrane i for ein naturvernansvarleg, og at det er gode grunnar til at eg startar dagen min med Møllers tran (eller Sanomega som eg no har bytta til). Tran hjelper når ein skal overtyda politikarar, embedsverk og samfunnet elles til å verna naturen mot stadig nye inngrep. Det kan også vera nyttig å vise til at me sjølve gjer det me kan for å halde forbruk av ressursar nede.

MED PULK OG TELT MELLOM JOTUNHEIMENS TINDER

*Morgensolen glitret
i nysnøen som hadde
lagt seg over natten.
Solfaktor var påført og
solbrillene skulle ikke
forlate neseryggen før
dagen gikk over i skum-
ring. Været var som
bestilt, og vi befant oss
i Jotunheimen; min mor,
jeg, og en femten andre
turglade mennesker.*

Med skiene på beina og hunden i bånd la vi bak oss de første meterne. Hælene var teipet og pulken pakket, men ikke godt nok; det skulle jeg få erfare allerede i den første motbakken. Min manglende erfaring med pulk gjorde at jeg hadde pakket med meg for mye, og det jeg hadde med meg, var dessuten pak-

ket for dårlig. Pulken skulle kantre flere ganger enn jeg kan telle, og hælene måtte teipes på nytt. Den myke nysnøen og strålende solen gjorde oss ingen tjenester med tung last opp en så bratt bakke, og hele turlaget utøvde hver sin individuelle taktikk i målet om å beseire den. Omsider kom alle til topps, og finværet

var fortsatt der for å kunne nytes i lunsjpausen.

Etter lunsj fortsatte turen med solen i ryggen. Hunden, en 16 måneder gammel Sibirsk husky ved navn Ylva, skulle derimot vise seg lite dravillig. Til hennes store glede fikk hun endelig gå løs, og resten av turen løp hun fra

den fremste, til den bakerste i turfølget; kun avbrutt av en tøylesløs trang til å leke med en og annen skistav.

Snart ble himmelen malt i fargene til en vakker solnedgang, samtidig som vi fortsatte å gå. Den energikrevende oppgaven å trekke sti i pudderføre gjorde at tempoet gikk noe tregere enn planlagt, og teltene var ikke oppe før hodelyktene. Like fort var de også flyttet inn i, og søvnen kom lett idet vi endelig kunne kripe ned i soveposene.

«Hvis du vil få Gud til å le, fortell ham om planene dine»; et sitat like anvendelig på tur, som i selve livet. Flere faktorer gjorde seg gjeldende i valget om å legge om ruten for turen, blant dem tunge pulker, et like tungt

føre og spådommer om en kald natt. Dermed ble det bestemt at leiren skulle bli stående, og at dagens etappe skulle bestå av de 7 km til hytten Tomashelleren (1503 moh.), og tilbake. Gårsdagens himmelblå var erstattet med skyer og tett snødrev, og samtlige var lettet da vi kunne låse oss inn i en folketom hytte for en velfortjent pause. Peisen ble tent, og våte votter, sko og luer kjempet om den beste tørkeplassen så de var nære ved å utløse en aldri så liten brann. Heldigvis gikk det bra, og vi kom oss helskinnet ut av hytten og tilbake til leiren.

Neste morgen våknet vi til strålende sol og stivfrosne sko. Spådommene stemte; i løpet av natten hadde gradestokken synket så lavt som til tjue minusgrader. Jeg og min mor hadde derimot hatt nok en behagelig natt;

mye takket vår helt egne, medbragte varmeovn – også kjent som Ylva.

Med magen full av havregrøt pakket vi ned leiren og begynte på helgens siste, og lengste etappe. Turen kom med utsikt over Hurrungane, Uranostind og Torfinnstindane; en fin bakgrunn for det obligatoriske gruppebilde og en velsignet avledning fra det notoriske Gnagsåret; skyggen som hadde fulgt meg gjennom hele helgen. Etter en avsluttende 8 km bortover Tyvinvatnet var jeg lettet over å være tilbake i bilen; og kanskje er det nettopp dette jeg setter mest pris på etter en helg i naturens primitive favn: Den plutselige evnen til å glede seg over noe helt hverdagslig.

TEKST: KAMILLA FAUSA
- FERSK PÅ FELLESTUR MED DNT

TA MED DEG BEDRIFTEN

FÅ EN UFORGLEMMELIG OPPLEVELSE
PÅ EN AV UMLEIEHYTTENE TIL
BERGEN OG HORDALAND TURLAG.
VI HAR TO HYTTER SOM EGNER SEG
SPESIelt FOR STØRRE GRUPPER.

FOTO: ANDRÉ MARTIN PEDERSEN

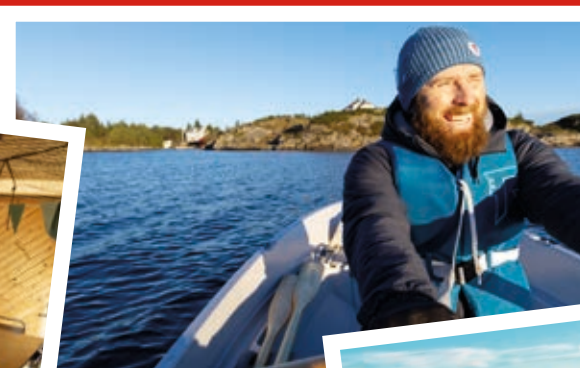

RONGEVÆR:

Her må kollegaer lære seg å ro i takt

Sjefen: «Vi er alle i samme båt»

Innspill til HR-avd: Bryggedans og naustfest på kvelden

ALEXANDER GRIEGHYTTEN:

Her må kollegaer samhandle for å lage middag.

Sjefen: «Vi er alle under samme tak»

Innspill til HR-avd: Badstue og vinterbad etterpå. Evt bare
kjør en rolig bordetennis-turnering

Bergen og Hordaland Turlag

OVER DE 7 FJELL

7-fjellsturen er kraftanstrengelsen som overgår alle andre turer. Den går 36 km, opp og ned, høyere enn Galdhøpiggen kjennes godt i beina dagene etter turen.

Det er også bekræftelsen på at vi lever, at vi er i stand til å beseire sofaen og skjermene som stadig roper på oss.

7-fjellsturen er også det største turarrangementet i DNT. Det er folkefesten der du møter gamle og nye kolleger, venner, blir kjent med nye, og lar deg imponere av små barn som kjemper mot trøttheten.

Gjennom en lang dag får du se vakre Bergen i vår blomstring fra alle himmelretninger. Du får se bydelene som omkranser de 7 fjell, og du får oppleve de fjellene du normalt ikke bestiger på turene hjemmefra.

Noen samler på 7-fjellsturer. Hvert 7. år kan du få et troffé. Noen samler på

T-skjortene som de får i mål, med ny farge hvert år.

Turfolk kommer til Bergen fra alle landsdeler og fra naboland for å oppleve de 7 fjell. Men kraftanstrengelsen over de 7 er selvsagt i overkant for mange eldre og yngre årganger, eller debutanter. Da kan du oppleve den samme turgleden på tre eller fire av Byfjellene. Turopplevelsene og de blide medvandrerne er den samme.

Hvilken T-skjorte-farge kan du ha på deg på skolen eller jobben etter årets 7-fjellstur?

Det får du vite i målområdet ved Turlagskontoret i Marken 26. mai.

ANDRÉ MARTIN PEDERSEN

Bli med på 7-fjellsturen søndag 26. mai

Velg mellom 7-fjellstur (35 km), 4-fjellstur (20 km)
eller 3-fjellstur (10 km)

LES MER

7-FJELLSTUREN
3 OG 4-FJELLSTUREN

TURLAGET INTEGRERER

Etter mye styr med å få klemt på skibindingene faller de gang på gang på flatmark. Skiene glir sin egen vei, mens kroppen lander på bakenden. Nysnøen er dyp, spontan latter høres. Men før helgen er over har ungdommene satt utfor bakkene

De kommer fra Jemen, Liberia, Kongo, Afghanistan, Ukraina og flere andre land. I 15 år har Turlaget tatt med seg innvandrere og asylsøkere på skiskole i fjellet. Gjennom en helg blir innvandrer-ungdom kjent med hyttesystemet til DNT, merking ruter, og organiserte fellesturer de kan bli med på. Slik har ungdom fra mer enn 20 land fått norsk trening og kjennskap til norsk natur gjennom årene. I mars i år ble ungdom fra ni nasjoner med på skihelgen i Bergsdalen.

Slike turer krever langt mer planlegging enn de øvrige turlagsturene. Skiutstyr i rette størrelser skal fremskaffet. Ulike mattradisjoner skal hensyntas, religionsutøvelser må tilpasses med bønnerom. I år ble turen arrangert under ramadan, hvorpå middagen uten svinекjøtt måtte serveres etter solnedgang.

Hyttekosen og gleden av skiopplevelsene er ikke mindre enn når medborgere født med ski på beina er på tur. De entusiastiske ungdommene bidrar uoppfordret til hus- og matstell.

Læringskurven er temmelig bratt når tenåringer skal prøve skiene for første gang. Etter en del turer frem og tilbake på flat mark, våger de seg opp i bakkene. Her går det unna. Tidvis renner skiene ned bakkene raskere enn skiløperen. Andre ganger renner ungdommene uten styring i et faretruende tempo, til de begraves i nysnø, til stor applaus.

Resultatene er imponerende når de fleste ungdommene deltar med stor kamplyst i skirenn utfor bakkene den siste dagen. De mer varige fruktene av disse samlingene er innvandreres deltakere på Turlagets arrangementer. Noen av de har tatt stegene opp som turledere, mens andre er stadig å se på turer på byfjellene.

Om forarbeidet er mer omfattende enn for andre turer, er resultatene også langt mer tilfredsstillende. Det flerkulturelle Norge har åpenbart en plass i fjellheimen.

TEKST OG BILDER:
THORBJØRN KALAND

KAMP MOT VINDTURBINPARK I STØLSHEIMEN

Alver og Masfjorden kommuner sa NEI til vindkraft i fjellheimen, men Norsk Vind gir ikke opp, og prøver nå å gjøre seg attraktive for Modalen kommune. De ønsker å bygge ut den ytre delen av Stølsheimen med 64–76 vindturbiner. Uenigheten i kommunen kan ende med folkeavstemning om mer utbygging i Stølsheimen (BT 23.1.2024). Turlaget som i 1970-årene kjempet aktivt for å verne Stølsheimen mot vannkraftutbygging, har de siste årene kjempet hardt for å verne våre siste urørte fjellområder mot vindkraftutbygginger. Området rundt hyttene Skavlabu og Vardadaalsbu og dyrelivet i fjellene vil bli svært skadelidende

ved så store anleggsarbeid og brede veier inn til hvert av tårnene som vindturbine krever. Kampen vil fortsette for å verne disse naturperlene mot en skog av tårn opp mot 200 m. Vi anbefaler alle medlemmer og lokallag å ta turen inn til Skavlabuområdet i vår og sommer. Når anleggsveien fra Masfjorden er brøytet i begynnelsen av mai er det en to timers tur på ski eller til fots inn til Skavlabu. Hytten er også lett tilgjengelig fra Modalen. Nordhordland Turlag som er meget engasjert i dette vernearbeidet, vil også kunne anbefale eller arrangere ulike turer i området.

TEKST: THORBJØRN KALAND

KVINNHERAD TURLAG

BLI MED OSS PÅ TUR MED LOKALKJENTE TURLEIARAR

- 26.-28. april Vårskitur til Skaulen, Sauda
- 4.-5. mai Folgefonna på langs frå Goddalen til Rosendal. Overnatting i Fonnabu
- 25. mai Vårskitur Folgefonna
- 26. mai Skitur til Alvaldsnuten
- 11.juni Kajakktur, Husnes
- 2.-4. aug. Kajak og fottur i Nærøfjorden
- 17.-18. aug. Langfoss - Vaulo - Sandvasshytta i Etnefjella
- 24.-25. aug. Fonnabu. Historisk vandring frå Sundal til Fonnabu. Retur med besøk til Vinduet på kanten av Bondhusbrea
- 14.-15. sept. Tur med overnatting i spektakulær tretopphytte Ørnablikk, Sagvåg. Fottur i nærområdet
- 21. sept. Reinsnosi, Odda

BARNAS TURLAG KVINNHERAD

- 26. mai Tur til Gråskallen, Herøysund
- 8.-9. juni Telt/hengekøyetur til Krabbahopen, Sunde
- 1. sept. Kom deg ut dag, Rosendal
- 3. des. Adventstur til Handelandsdalen
- Turboklubben Er eit fritidstilbod som arrangerer turar annankvar torsdag frå kl 1645. Program på nettsida.

DNT UNG KVINNHERAD ARRANGERER TURAR FOR UNGDOM I ALDEREN 13 -18 ÅR

For informasjon om program og påmelding, sjå kvinnherad.dnt.no

DNT FJELLSPORT KVINNHERAD

Turar for alle som er interessert i bratt friluftsliv. Turar med erfarne turleiarar.

SENIORGRUPPA I KVINNHERAD har eit omfattande turprogram heile året. Turane høver for alle. Gruppa arrangerer både dagsturar i og utanfor Kvinnherad, Aktiv i 100 og turar over fleire dagar med overnatting.

INFORMASJON OM TURPROGRAMMET FINN DU PÅ DNT.KVINNHERAD

Kontaktinformasjon:
kvinnherad turlag
Styreleiar Jarle Røstbø, tlf +47 992 97 383
E-post jarle@reins.no

–VÅRSKITUR I SHORTS

Nokon ligg bort skiutstyret etter påske medan andre finn den største skigleda når sommar og vinter møtast.

Vintermånadane har bydd på tosifra kuldegrader, korte dagar, snødrev, baksing i laussnø og gjennomslagsskare, men no etter påske kjem desserten. Føret er stort sett stabilt, ofte med nattefrost og «sløsj» i solhellingane ut på dagen, og lyse kveldar innbyr til å nyte skiturar og fargerike solnedgongar. Om du ikkje har prøvd det før bør du teste ut kombinasjonen ski, shorts og bad i fjorden. Kontrastane mellom skaresnø, irrgroene bjørkelier og friskt smeltevatn i fjorden gjev påfyll av energi sjølv om det kostar nokre kaloriar.

For vårskiturane kjem ikkje heilt gratis. Du må gjerne opp over tusen høgdemeter før det er samanhengande skiføre, og då vert det ofte nokre seige høgdemeter med skia på ryggen. I lag med gode kollegaer bestemte me oss for at me ville ha med oss solnedgong – og soloppgong – og nå arbeid dagen etter. Når

kalenderen viser juni er det ikkje så mange timar sola er under horisonten, så det vert uansett ei kort natt, så me la att teltet heime og tok berre med gode soveposar og underlag. Denne gongen valde me Jarlandsfjellet i Samnanger. I sekstida om ettermiddagen parkerte me i Holmane og tok skia på sekken. Etter halvannen time roleg gange i shorts og singlet kunne me spenne på oss skiene. Litt av og på i starten slik det ofte vert, men det var ikkje lenge før me kunne skli av garde på fast vårsnø.

Me rusla innover medan sola seig stadig nærare horisonten. Me fann oss ein topp med fri utsikt både mot vest og aust, pakka ut underlag og sovepose og sat oss med blikket mot havet. Lyset skiftar frå gult til oransje, turkis og blå i det sola siglar over Gullfjellet, fortset nordover og til slutt går ned langt vest i havet. Me

kryp ned i soveposen og dei trøytaste av oss sovna straks med eit stort smil om munnen. Fire timar seinare er me igjen på beina. Då har sola gått runden og er på veg opp igjen over Folgefonna. Med kaffikoppen i handa ser me at kjem lyset tilbake, og etter kvart også varmen frå solstrålane, og me kryp ut av soveposen. Det er enno grytidleg morgon, så me har god tid til frukost og endå ein kaffikopp før me pakkar sekken og skreiar på skaren nedover mot sivilisasjonen. Vel nedatt til bilen har me berre vore borte i 12 timar, men har fått eit minne me ber med oss i åresvis.

Eg gler meg alt til vår og sommarski i vestlandsfjell, for som ein kamerat så treffande sa det: «no kjem den fine tida med å bere ski til fjells i shorts».

TEKST: PER ARNE AADLAND

Jarlandsfjellet, Samnanger.

FRI SOM FJELLREVEN

Edvard har AD/HD. Han elsker å hoppe fra skrenter, skavler og høyder. Han flyr raskt nedover fjellsidene med sine superkrefter. Naboen står med hjertet i halsen.

Naturen er svært verdifull. For barn og det er nesten ubegrenset hvor mange opplevelser og aktiviteter den gir rom for. Lek i naturen gir barn fra tidlig alder viktig motorisk og psykisk utvikling og lærer barn å være kreative og løsningsorienterte. De får brukt fantasien i den frie leken og finner selv løsninger på utfordringer som kan oppstå på veien. “Hvor er vi nå, finner vi veien tilbake? Hvordan kommer vi oss over myren uten å synke? Og selv finne riktige svar på spørsmål og løsninger på eventuelle utfordringer som oppstår i egenstyrt lek tror jeg er med på å gi mer løsningsorienterte og selvsikre barn. Ikke minst robuste. Barn er mindre ute nå enn tidligere. Jeg stiller spørsmål om det er fordi vi foreldre er mer travle enn før? Eller handler det mer om at foreldre i større grad er mer selvfokusert og er blitt mer opptatt av selvrealisering? Men lærer ikke barn å sette pris på naturen, dyrene som bor i den og hvordan alt henger sammen, hva lærer barna våre om livet da?

UHYRET I MYREN

Vi ser og hører om svært mange barn og unge som sliter med blant annet depresjon, angst og konsentrasjonsproblemer som eksempelvis AD/HD. Det forskes mye på hvorfor det er blitt slik at så mange blir syke av stress og flere faller utenfor skole og fritidsaktiviteter. En av årsakene til dette kan være så enkelt som at barn i dag i mye mindre grad er ute i naturen da nesten alt er overorganisert og foreldrestyrt. Konsekvensen av dette kan igjen være med på å gjøre barn mindre selvstendige og robuste. Hva skjedde for eksempel med hyttebygging i skogen? Barn trenger å utforske på egenhånd og få egne erfaringer gjennom lek utendørs. De må falle og slå seg, gå seg litt vill i nærområdet og få kjenne på naturkreftene. De må få lov til å oppleve at de kan bli redde slik at de også etter hvert skal kunne vurdere fare og risiko selv. De skal sannsynligvis møte uhyret i myren en gang vi må hjelpe de til bli selvstendige. De må lære å tåle en støyt uten at deres verden raser helt sammen.

HOGGORM-SKINNET

Woow! Edvard roper med begeistring. “Et slangeskinn”!

Vi er på tur i skogen og Edvard har funnet et ekte slangeskinn! Er det pytonslange spør han. - Nei, men det er en ekte hoggorm. Og det er veldig kult. Edvard er superstolt og springer raskt med bare føtter gjennom skogen for å vise hoggorm-skinnet til mormor. Noen ganger lurar jeg på om de som har AD/HD kan løpe kjappere enn andre. Ute i naturen kan Edvard være seg selv og på egne premisser utfolder han seg helt fritt. Det er ikke rammer, regler og misforståelser. Naturen er grei sånn. Han klatrer i trærne, hylar og brøler som en vill løve. Han kjenner på egne superkrefter. I naturen er det plass til alle.

FRISOM FJELLREVEN

Edvard går nå i tredje klasse. Han er som mange andre barn en som trenger litt plass der han får være seg selv. Kreativ, utforskende og fri! Reglene lager han selv, og i naturen er det er lov å skrike skikkelig høyt. For en befrielse det er! Etter en lang skoledag har han som en helt alminnelig gutt på 8 år behov for å få ut energi og det er merkbart at han har det mye bedre når de har hatt ute-dag på skolen. Da finner han en slags ro etterpå. Jeg er overbevist om at dette også gjelder mange andre. AD/HD eller ikke. Siden han var en liten bolle har han likt fjellreven. De er så søte, de bor på fjellet og de kan gjemme seg og løpe fritt. En gang Edvard så et stjerneskudd fortalte han meg at han hadde ønsket at han ble tryllet til en fjellrev. Da gråt jeg. For Edvard sin del er det er nemlig slik at han blir mer lykkelige av å være ute i naturen og dette gjelder mange flere. Så bli med på å få barna mer ut og gi de mer vind i håret!

TEKST: HILD FJERMSTAD AASE

VIL DU AT DINE BARN ER MER UTE?

Bli kjent med Barnas Turlag og Turboklubbene. Her møter du andre som er glad i å være ute og du kan få naturopplevelser for livet sammen med andre. Det er sosialt, lærerikt og sunt for kropp og sjel. Ta gjerne kontakt med [hild.aase\(at\)dnt.no](mailto:hild.aase(at)dnt.no) om du vil ha mer informasjon om hva som skjer i Barnas Turlag

HILD FJERMSTAD AASE

KONSEKVENSER AV NATURTAP

Debatten rundt forringelse og nedbygging av natur går i alle medier. Det er på høy tid vil mange mene, for vi vet at naturverdier her til lands har vært under press fra mange hold over lang tid allerede. Tar vi egentlig inn over oss hva som står på spill?

Landskap på vei til Skavlabu.

I februar i år la det regjeringsoppnevnte Natursikoutvalget frem rapporten «I samspill med naturen» (1). Utvalget viser til at verdens folketall har doblet seg i løpet av de siste 50 årene, uttaket av naturressurser har tredoblet seg i den samme tidsperioden, den globale økonomien har femdoblet seg og at verdenshandelen har tidoblet seg. Den menneskelige aktiviteten øker altså kraftig og legger nødvendigvis beslag på naturverdier. Av de faktorene som i størst grad driver frem tap og forringelse av natur, er endring i arealbruk av land- og sjøområder. Miljødirektoratets miljøindikator beskriver statusen for utvikling av inngrepsfri naturområder som dårlig, og pilene peker nedover. De fleste av oss har sett illustrasjoner over den drastiske reduksjonen av villmark i Norge i løpet av de siste 100 årene, en reduksjon på rundt 80 %.

FORTSETTER VI BARE SOM FØR?

Til tross for at vi er klar over at naturen er under press, ser vi nå at vindkraftbransjen søker konsesjoner i nye områder og at kommunene regulerer stadig nye hyttefelt. Her til lands er vi fremdeles svært opptatt av å utvi-

de eksisterende veinett og bygge nye veier, og vi har arealkrevende næringer som data-sentre og landbaserte oppdrettsanlegg som ønsker å etablere seg. Det kan selvsagt være gode grunner til å bygge ned naturarealer, men i sum er påvirkningen formidabel, og vi står i fare for å ødelegge selve livsgrunnlaget for vår egen og kommende generasjoner. Intet mindre. Naturen gir oss mat, før, energi, medisiner, nyttedyr, i tillegg til å levere økosystemtjenester som blant annet absorbering av avfallsstoffer og regulering av skadevirkninger ved f.eks. flom.

FØRE VAR-PRINSIPPET

Prosesser og endringer i naturen arbeider imidlertid langsomt, og vi har ennå ikke sikker kunnskap om alle konsekvenser av endringer i naturen over tid. Vi vet at artsmangfoldet av planter, insekter og dyr har gått tilbake og at mange arter og naturtyper står i fare for å forsvinne. Men rekkevidden av slike endringer kjenner vi ikke fullt ut, og det er derfor forskere peker på at vi bør legge et «føre var»-prinsipp til grunn for aktiviteten vår. Dette for å sikre samfunnet vårt – natu-

ren og miljøet – mot vesentlig og mulig uopprettelig skade. For vet vi egentlig hvilke konsekvenser det får om arter som snøhutmose og jøkелstarr, som vokser i snøleier i det lavalpine nedbørsbeltet ved Skavlabu, ryker med i en vindkraftutbygging? (2) Hva med andre organismer som vi ennå ikke vet at vi skal se etter i en konsekvensutredning?

NATUREN ER DOBBELT LIVSVIKTIG

I 1969 ble soppen *Ophiocordyceps sessilis* funnet ved Dyranut på Hardangervidda, og stoff i denne soppen ble noen år senere utviklet til en medisin som fikk navnet ciklosporin. Dette er i dag et av våre mest effektive immundempende legemidler og brukes blant annet i behandling for å hindre organavstøtning i forbindelse med organtransplantasjon. Én av dem som kan takke denne soppen på Hardangervidda for livet, er Terje Aarsand. - Som et slags skjebnens frempek var jeg med min far på Hardangervidda og fisket denne sommeren 1969 da soppen ble funnet. 35 år senere reddet oppdagelsen som da ble gjort, livet mitt.

Terje Aarsand forteller at han i 2004 fikk multiorgansvikt i forbindelse med en operasjon. Konsekvensen var hjertesvikt og 15 % hjertekapasitet, og han havnet i en dyster organkø. Han som hele livet hadde vært idrettsmann og nå var småbarnsfar, trengte et nytt hjerte. Etter 26 måneder på vent bød det seg endelig en mulighet, og han ble operert på Rikshospitalet i siste time. Hjertet har han beholdt, og det skyldes ene og alene medisinen ciklosporin som sørger for at kroppen hans godtar det fremmede vevet. Normalt ville immunforsvaret gått til angrep og sørget for at inntrengeren ble nedkjempet. De to daglige dosene av legemidlet sørger for at hjertet fortsatt tikker og går i brystet.

- Jeg er veldig kritisk til det vi så fint kaller for «det grønne skiftet». Jeg mener at det ligger for lite kunnskap om natur og økosystemer og for mange kortsiktige økonomiske hensyn til grunn i måten vi nå håndterer klimautfordringene på. Paradoksalt nok velger vi løsninger som raserer natur og økosyste-

mer. Det eneste reelle «grønne skifte» er å endre måten vi lever og organiserer samfunnet vårt på. Vi må redusere forbruket og tilpasse oss etter naturens tålegrenser. Klarer vi ikke dette, kommer ikke utenom kjernekraft.

- Måten vi behandler naturen på mener jeg kan sammenlignes med å brenne livets bibliotek. Vi ødelegger det kommende generasjoner rettmessig skulle fått forvalte videre.

Som miljøvernleder brukte Aarsand ofte soppen fra Hardangervidda som et eksempel i foredrag for å illustrere betydning av selv den minste organismen i naturen og for å understreke hvor viktig kunnskap om biologisk mangfold er. Og nettopp Terjes historie illustrerer betydningen av å verne om mangfoldet i naturen. Ironien i det hele er at oppdagelser som den som ble gjort på Hardangervidda i 1969, lenge hadde like stor økonomisk verdi innenfor farmasøytisk industri som hele den samlede norske oppdrettsnæringen.

SKRITT I RIKTIG RETNING

Den pågående debatten og medias fokus på naturtap er uhyre viktig. Tiden begynner å bli knapp, skal vi tro klimaforskerne våre, og vi har ikke råd til å slippe fremtidens livsgrunnlag av syne. Både regjeringens natursikoutredning og den internasjonale naturavtalen som Norge har vært pådriver for, er gode skritt i riktig retning. Nasjonalt er det også de senere årene opprettet flere nye verneområder og naturreservater. Dette er bra, men forskerne peker på at vi trenger volum og overflod av natur for at den skal levere de robuste økosystemtjenestene vi trenger (3). Mindre og isolerte områder med intakt natur har ikke denne evnen i samme grad. Andre steder i verden der nedbyggingen har kommet enda lenger, har man innsett dette og startet bygging av korridorer mellom naturområdene som avbøtende tiltak. Forhåpentligvis har vi ennå tid til ikke å havne der.

TEKST: LIV-ANNE AANESEN

Toppliste plassering på ut.no

Hvert år lanserer DNT topplisten av de mest søkte turene og hyttene på ut.no. H.M. Dronning Sonjas Panoramatur - Dronningstien i Hardanger troner igjen på førsteplass over fjorårets mest søkte turer på ut.no. Det som er gledelig er at også 7-fjellsturen har klatret opp på topp 10-listen. Av de mest søkte hyttene på ut.no, så er vår vakre Kiellandbu på en solid andreplass, kun slått av Flokehyttene i Haugesund. Kaprer Kiellandbu førsteplassen neste år? På fjerdeplass finner vi Skålatårnet. Vi er stolte av hyttene og turmulighetene våre på Vestlandet. På hjemmesiden vår kan du lese mer om våre arrangererte turer og bestille ditt neste hytteopphold.

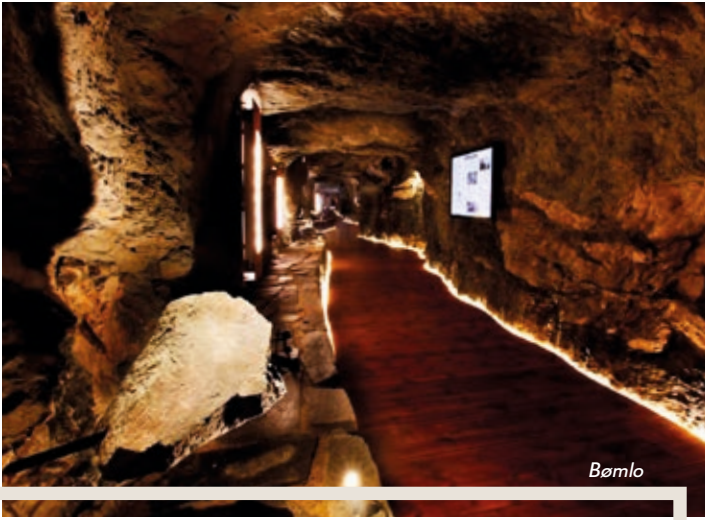
Æresmedlemmer Nils Olav og Asle Hedersknapp Gerda, Margrethe Helge og Ove, Solrenningspris Thomas og styreleder Elisabeth.

Turlaget hedret ressurspersoner.

På årsmøtet i BHT 10. april ble turleder Thomas Ellingsen tildelt Solrenningsprisen, bl.a for sin store innsats med å utarbeide administrasjonsprogram for turlederkorpset. Helge Tellevik, Ove Bjørkhaug, Margrethe Myking og Gerda Øen ble alle tildelt Turlagets Hedersknapp for utrettelig innsats på mange arbeidsområder gjennom en Årrekke. I år ble det høythengende æresmedlemskapet tildelt Bjørn Olav Hagesæter og Asle Hindenes, begge fra Nordhordland, for deres innsats som turleder, dugnadsarbeider, styreverv og mye mer gjennom mer enn 30 år.

Jettegrytene, Rullestad.

Bømlo

En spennende Geopark i Turlagets arbeidsområde

I Norge har myndighetene etablert 5 Geoparker der geologisk informasjon samles og formidles. I Turlagets arbeidsområde har vi Geopark Sunnhordland som favner området fr Folgefonna til Bømlo. Her kan du lære utrolig mye om turområdene i regionen

Geopark Sunnhordland ble offisielt anerkjent som UNESCO Global Geopark i 2023. UNESCO-statusen baserer seg på følgende tre aspekter:

- 1) Den imponerende mangfoldigheten av grunnfjell samlet på Sunnhordlands knappe 4700 km². I Sveio er berggrunnen utrolige 1,5 milliarder år gammel, mens nord for Hardangerfjorden er berggrunnen laget av havbunnsvulkanisme og øybu-vulkaner sør for Ekvator og «bare» 495 millioner år gammel.
- 2) De ulike landskapsformene og de skapende prosessene som kan observeres i denne regionen. I periodene har ikke bare formet den maleriske Bondhusdalen, men også skapt de vakre fjordene, de monumentale

alpine fjella i Kvinnherad, bygd opp det store deltaet i Etne og formet øy-arkipelet i Bømlo, Fitjar og Austevoll.

- 3) De mange funnstedene som vitner om utvinningen av ulike bergarter over lang tid. Besøk Hespriholmen som var en steinaldergruve gjennom 6000 år, marmor- og gullgruvene på Bømlo eller det nedlagte men flott tilrettelagte kisgruvesamfunnet på Litlabø på Stord.

BLANT DE 60 UTVALGTE GEOLOKALITETENE HAR VI VALGT UT:

HESPRIHOLMEN, BØMLO

Ta en båtut til Hespriholmen ved Espevær helt sør på Bømlo og besøk stedet der våre forfedre utvant emner til sine livsnødvendige økser etter siste istid. Kombiner båtturen med en spasertur på Utslåtøy helt nordvest på Bømlo, der dere kan vandre og buldre gjennom en fascinerende skulpturpark laget av granitt og pegmatitt, polert av vind og vær og med imponerende store krystaller.

MØKSTER, AUSTEVOLL

Ytterst på Møkster i Austevoll kan du spasere på den eventyrlige berggrunnen fra et eksplodert magmakammer på Laurentias kyst (i dag Amerika). De fascinerende formene i berget gir et innblikk i intensiteten av sammenstøtet mellom Baltica- og Laurentia-kontinentene, og som utløste en serie vulkanske hendelser.

RULLESTADI ETNE

Følg postvegen langs Rullestadelva til jettegrytene i Rullestad i Etne, imponerende gryter på opptil 15 meters bredde som ble formet på bare én sommer av enorme bre-elver som fosset nedover den smeltende skandinaviske isbreen i sluttfasen av siste istid. Tilbake ligger noen av Europas største jettegryter og sogar en høy portal av granitt mellom to gryter.

Turkart og informasjon på besøkssentrene I Geoparkens besøkssentre Moster Amfi i Mosterhamn, Sunnhordland Museum på Leirvik og Folgefonnssenteret i Rosendal kan du få geologisk turkart, grundig informasjon, besøke interaktive utstillinger og delta på foredrag. Du kan finne ut mer om geologien i Sunnhordland på nettsiden med blant annet geo-turkartet: www.geoparksunnhordland.no.

BOKANMELDING

Far etter folk i Vossafjella

44 FINE TURAR TIL STOLAR OG KULTURMINNE I VOSS OG OMEGN

Sveinung Klyve tek oss med på nye turar. Den gamle naturforvaltaren med fleire bøker frå Vestlandsfjella har funne fram nydelege perlar frå kjente og ukjente fjell.

Men før me kan la oss friste og velje ut blant dei 44 turane han delar med oss, må me førebu oss godt. Gjennom de første 40 sidene delar Sveinung raust sine erfaringar og naturkunnskapar om mat frå

naturen, måltid under open himmel, eller under ei tarp om det er far for regn. Han fortel vidare om kulturminne, orientering og korleis ein fin fram i naturen, om plantar, fugleliv og vilt. Geologien i Vestlandsfjella og fiske i fjellvatn er også nyttig kunnskapar som Sveinung serverar før han tek oss med på tur.

Me byrjar i inst Raundalen og vandrar opp til Kaldavasshytta. Vossaskavlen ligg og speglar seg i vatnet attmed hytta.

Etter turar i Mjølfjellstraktane kjem med over på Vikafjell og vidare inn i Stølsheimen.

Kvar tur er godt beskrive, fulgt av ein faktaboks med all praktisk informasjon for turen i området. Gode kart med innteikna turrute følgjer også med kvar rute.

Sveinung fråtsar i kulturminne som han raust delar med oss. Gjennom dei 44 turane får me innsyn i kulturtradisjonar frå folkevandringsstida, frå stølsliv, klyngetun, steinbrot, ferdsel i fjellet, laksegiljar og gamle fangstgropar.

Som i tidlegare bøker er Vossafjella for vos-

singen Sveinung Klyve eit temmeleg stort område.

Turane som han skriv om her femnar Myrdal i aust, Østerøy i vest og mektige fjellområde mellom Hardanger og Sogn.

Sveinung har skriv godt i eit lett og ledig språk. Fotografen Sveinung er i eit kapittel for seg. Me som stadig jaktar på naturens perlar med kameralinsene veit kor stor tålmod ein må ha gjennom tallause turar for å samla så mange blinkskot frå alle stadar og aktivitetar

som Klyve her presenterar. Bilda, som ikkje berre er solskinsbilete krydrar leseopplevinga og lysten til å koma ut på tur.

Eg trudde eg kjende Vossafjella særst godt etter eit langt liv på tur, inn til eg las Far etter Folk i Vossafjella. Nå forstår eg meir om kva eg har i vente på nye turar, på ukjente stiar i kjente fjell.

BOKA ER ANMELDT AV THORBJØRN KALAND

SISTE NYTT FRA TURLAGET

TEKST: THORBJØRN KALAND

Helene Ødven

Merete Lien Yndestad

Lederskifte i Turlaget

HELENE FORLATER OSS

Helene Ødven har ledet Turlaget i all slags vær gjennom 13 år. Hun valgte nå å skue videre i karrieren og har nylig tiltrådt stilling som direktør for Arboret tilknyttet UiB. Helene har gjennom en årrekke hatt en stø hånd på rattet, mens Turlaget har hatt en solid vekst i medlemstall, antall turdeltakere og hytter. En organisasjon med 32.000 medlemmer en omsetning på 40 mill, 26 hytter og 18 ansatte, og mange ulike meninger, krever en kompetent, kreativ og inspirerende leder. Helene har levert resultater til overmål på alle felt. Et svært viktig arbeidsområde for Turlaget er Naturvern. Her har Helene stått på barrikadene år etter år, stilt opp i alle medier, møtt politikere, og engasjert gode

fagmedarbeidere for å bevisstgjøre alle om viktigheten av å verne de siste urørte naturområdene våre. Helene har stått i striden, når lokale grunneiere har tordnet mot vindkraft-motstandere og satt opp skilt med «Turlaget uønsket på våre stier». Mange vil huske og savne Helene for hennes gode humør og smil, for hennes store honør til all den frivillige innsatsen i laget. Jeg fikk nylig gleden av å påske med Helene og familien på en DNT-hytte, så vil nok stadig møte Helene igjen på våre stier og hytter. Helene Ødven ble hedret med en overaskende avskjedsfest etter årsmøtet 10. april. Her fikk hun tildelt sitt eget navneskilt i tre i samme stil som stiskiltene i fjellet.

FRA BANK TIL TURLAG

Etter 28 år innen bank og finans valgte

Merete Lien Yndestad (49) å skifte beite. Hun slutter som banksjef i Sparebanken Vest og starter som daglig leder i Bergen og Hordaland Turlag 2. mai.

Jeg er ikke en leder som sitter og peker. Jeg er en lagspiller som er med og drar lasset, er Meretes egenmelding.

Vi gleder oss til å bli kjent med henne, og arbeide sammen med henne, som kollega og som dugnadsarbeider i Turlagets mange aktiviteter.

STYRELEDEREN FORTSETTER

Dette året hvor administrasjonsledelsen skiftes ut og flere andre stillinger blir erstattet med nye krefter, er det svært positivt at lagets styreleder Elisabeth Skage tok gjenvalg og bidrar til kontinuiteten i det aktive laget.

Seniorgruppen på alle fjell

I sitt førtiende år traverser de spreke seniorene rundt på alle byens kjente og ukjente stier. Det begynte med én deltaker sammen med turleder Gustav Mæland rett over påsken i 1985. Uken etter kom det åtte deltakere, og deretter tok det helt av med store folkevandringer. Ingen har vel slitt mer på stiene rundt byen i arbeidstiden enn nettopp Seniorgruppen. Hver mandag er det fellestur, og hver onsdag går det to forskjellige fellesturer. Alle skal med, så her er det bare å velge den gruppen som passer ens eget ambisjonsnivå.

Mange bergensere har gjennom et langt liv gått sine vante turer på fjellene i nærmiljøet.

Men i seniorgruppen får man oppdage alle de andre stiene. Her inviteres de med på turer fra Åsane til Os, fra Sotra til Osterøy. Som en avveksling har de ukesturer på en fjellstue i høyfjellet. Terskelen er lav for å bli med på en av turene. En grei start kan være å bli med en onsdagstur på Fløyen. Fløyengruppen har ofte en rast med kosestund på Åsebu. Sti & Varde møtte en av fellesturene på Fløyen, men fotografen måtte spørre hvor herrere var blitt av. Om de hadde løpt fra de spreke damene, eller stelte huset hjemme vites ikke, men vi kan bekrefte at de

Det nyvalgte styret er Jørund Raukleiv Strømsøe (leder), Christine Tønning, Ståle Furnes, Lars Robert Hole, Nils Gunnar Songstad, Margrethe Aanunsen, Tonje Habbestad. De to siste var ikke med da bildet ble tatt.

DNT Høyfjell Bergen

Turlederen er grunnstammen i Turlaget. Turlederen som tar med medlemmene på turer i nærmiljøet eller høyfjellet, som er trygg på navigering i alle slags vær, og som kan forsterke turgleden med gode historier om lokal natur, kulturminner og sagn.

Turlederen har høy kompetanse gjennom en kursstige fra nærmiljøturer til vinterturer i høyfjellet.

En ny gruppe som nylig sprang ut av turlederutvalget er DNT Høyfjell Bergen. De hadde sitt første årsmøte 21. mars, der de valgte sitt første styre.

DNT Høyfjell Bergen skal sette opp og gjennomføre turprogram for det store flertallet som ikke deltar i tilbudene til Ungdomsgruppen, Barnas Turlag, Seniorgruppen, Fjellsportgruppen eller Nærturgruppen. Det hindrer ikke at medlemmer fra de nevnte gruppene er velkommen med DNT Høyfjell. Som navnet sier vil DNT Høyfjell primært arrangere turer over tregrensen, som regel med overnatting. Turene som arrangeres av DNT Høyfjell er meget allsidige og favner alle nivåer for voksne som kan bære egen sekk på tur.

DNT Høyfjell Bergen arrangerer turer i hele Turlagets arbeidsområde, primært utenfor Bergen by. Turtilbudene vil derfor være åpne for alle turlagsmedlemmer i alle lokallag.

Foruten å sette opp turprogram vil utvalget også samle turlederne til regelmessige kompetansehevende kurs og foredrag.

ELISABETH SKAGE

To nybygde Oselvarar til Turlaget

Til sommaren kan du finne roen på Rongevær. Då er den fyrste av to Oselvarar på plass ved bryggja og er lett tilgjengeleg for overnattingsgjestar. Den smekre båten er ein seksæring, som betyr at den kjem med tre årepar. Det er plass til kring åtte personar i båten, og det kan vera to eller fleire som ror saman. Dette er ein stødig og vakker båt som kan ta deg ut mellom holmar og skjær og til fine og verneverdige naustrekker. Du kan gjera strandhogg på lang-grunne strender, eller ta ein stopp på lyttepost som vart nytta under andre verdskrig.

I tusenvis av år har folk levd langs kysten vår. Dei har vore avhengige av båt til fiske og fangst, transport og frakt. Dei har brukt båten til redning og til fest. Norske bruksbåtar er viktige kulturminne som me treng for å forstå kvar me kjem frå. Ei forståing for fortida gjev betre føresetnad for å forstå framtida. DNT satsar på kysten, og i det ligg også eit ansvar for å formidle kystkultur og historie.

Oselvaren er ein gamal båttype, og gjennom dei par siste hundreåra har han vore den mest brukte småbåten på Hordalandskysten, både til fiske og transport. I 2016 blei Oselvaren og oselvarkulturen ført opp på UNESCO si verneliste over immateriell kulturarv. Oselvarverkstaden i Os held i hevd den 2000 år gamle båtbyggjartradisjonen. Verksemda har for tida to læringar, som i løpet av tre år lærer seg kunsten å bygge båt. Dei tek ut skog i Sævild og skjær den til på saga i Hegglandsdalen før dei kan starte bygginga i den trivlege verkstaden på Os. Båten vert bygd utan teikningar, og i verkstaden har dei ein trestav som dei med glimt i auga omtaler som «minnepinnen». Alnastaven er båtbyggjaren sin hemelegheit, og alle mål er markert på staven. Staven vert plassert om lag midt i båten, og deretter nyttar ein trådar for å finne riktig mål.

Bergen og Hordaland Turlag har vorte tildelt breddegavemidler frå Sparebankstiftelsen DnB via prosjektet «Tradisjonsbåtar – bygging og bruk». Dette er eit prosjekt i Forbundet Kysten, som har som mål å sikre kunnskap om bygging av båtar og sjømannskapet som skal til for å bruke dei. Når seksæringen har kome på sjøen, så tek Oselvarverkstaden fatt på ein færing til Turlaget. Dette er ein litt mindre båt og den skal også til Rongevær Kysthytte.

Alle som skal til Rongevær kysthytte må i båt. Turlaget har ti plastbåtar som du reserverer når du bestiller seng. Den båten disponerer du under heile opphaldet. Oselvarane vert eit ekstra tilbod til gjestene på hytta.

TEKST: ELISABETH SKAGE

Skann QR-koden og ta en titt på nettsiden vår for å finne ut mer om tilbudet vårt og bli inspirert til å gå på

Ta gjerne kontakt med oss på e-post, eller på telefon, hvis du ikke finner frem. Vi hjelper deg finne frem til en tur, aktivitet eller et kurs

deg
GODTURHILSEN
BIRGITHE ROALD
LEDER FOR AKTIVITETSAVDELINGEN
E-POST: BIRGITHE.ROALD@DNT.NO

APRIL	
13.04.	Vårskitur til Trolltunga
13.04.	Skitur til Mykkeltveitveten fra Bergsdalen
13.04.	Skitur Englafjell–Mjelghaug–Handelandshorga
14.04.	Dropptur med Byfjellstrimmen i Bergen
14.04.	Søndagstur til Garpetjern med Klart det går
20.04.	Lone–Turnerhytten med Til Topps
20.04.	Veglause gardar langs Veafjorden
21.04.	Søndagstur til Tysnes: Gjerstadstølen–Ilefjell 444 moh.
21.04.	Algroy med Byfjellstrimmen
26.04.	Fredagstur med Byfjellstrimmen
28.04.	Der ingen skulle tru: Dagstur til Sylvarnes og veglause strender
28.04.	Vaffeltur til Viggohytten med Byfjellstrimmen
28.04.	Kanadaskogen med Byfjellstrimmen
MAI	
05.05.	Skitur østenfor Samnanger og vestenfor Kvitingen
05.05.	Klovskardfjellet og Melen
05.05.	Dropptur med Byfjellstrimmen
12.05.	3 stolar og "nysherpa" stølsveg: Ynnedalsvatnet–Austgulen
19.05.	Skitur til Kvitansi, dronninga i Stølsheimen
25.05.	Natur, kultur og sider i Hardanger
26.05.	3-fjellsturen/ 4-fjellsturen / 7-fjellsturen i Bergen
26.05.	Stord topp-8
JUNI	
02.06.	Alden med øyhopping i Bulandet
08.06.	Fottur til Oksen i Hardanger rolig tempo
09.06.	Vårseilas i Osterfjorden
15.06.	Bolstad-Bjørge-Brunborg
16.06.	Søndagstur over Vidden
30.06.	Søndagstur over Osviddo fra Svinningen til Midtsæter

JULI	
13.07.	Frå fjell til fjord: Øye–Vaksdal over Grånipa og Jamnasåto
AUGUST	
18.08.	Søndagstur til Våganipen
24.08.	Veglause gardar i Bolstadfjorden
25.08.	Kvitanosi
SEPTEMBER	
01.09.	Historisk vandring langs Allmenningsvegen i Ulvik
07.09.	Flatekval–Farestveit
14.09.	Stord på langs
14.09.	Kyrkjevegen til Fitjar
21.09.	Med Brøviksskuto til veglause gardar i Veafjorden

Dette er kanskje den aller flottaste 2 dagarsturen du kan oppleve nokonsinne. Her får du Husedalen, Stavali turisthytte, Hardangervidda vest og Dronningstien på ein og same tur. Ei unik oppleving i vill vakker og hemningslaus natur med spektakulære fossar og panoramautsikt på den frodigaste delen av Hardangervidda. Ta med fotoapparatet for denne turen er spekka med fantastiske motiv.

Fra den ene fjorden til den andre. Bli med på en nydelig sommertur i Stølsheimen. Vestlandet på sitt aller fineste! Vi skal først bratt opp til Vardadalsbu, den lille turisthytta som ligger ved foten av Eldhusfjellet. Fra Eldhusfjellet kan du se vidt omkring, helt til Hurrungane i nord, på en klar dag. Fjellturen går videre til Norddalshytta og avsluttes med nedstigning og båtturen innover, eller utover Sognefjorden, avhengig av hvor du skal videre.

APRIL	
13.04.–14.04.	Bømlo på langs med overnatting
20.04.–21.04.	Stovegolvet - ei perle i Sunnhordland
26.04.–28.04.	Vårskitur over Folgefonna til geit og fjord på Eikemo
26.04.–28.04.	Vårskitur gjennom Stølsheimen til Ortnevik
26.04.–28.04.	Vårskitur til Skaulen med overnatting i telt
27.04.–28.04.	Yoga, mindfulness, god mat, sjøluft og hygge på Rongevær kysthytte
27.04.–28.04.	Våryre padlere til Rongevær
MAI	
03.05.–04.05.	Vårskitur til Vardadalsbu
04.05.–05.05.	Skitur over Folgefonna til Rosendal
11.05.–12.05.	Vårskitur over Folgefonna - fra nord til sør
25.05.–26.05.	Tur til verdensarven i Nærøyfjorden
31.05.–02.06.	Dugnadshelg Kalvedalen Turisthytte
31.05.–02.06.	Sylvarnes. Turhelg. "Der ingen skulle tru at nokon kunne bu"
JUNI	
01.06.–02.06.	Helgetur til Nordhordland og Fedje
08.06.–09.06.	Hyttetur til Rongevær med Klart det går
15.06.–16.06.	I Bjørn West - soldatene sine fyrste fotspor
22.06.–23.06.	Midtsommerturn til Stovegolvet
22.06.–23.06.	Dronningstigen via Husedalen og Stavali Turisthytte
28.06.–30.06.	Weekendtur til Ryfylkeheiene
28.06.–30.06.	Dugnadshelg på Skaviabu Turisthytte
28.06.–30.06.	Dugnadshelg på Vardadalsbu Turisthytte
JULI	
05.07.–07.07.	TEX-MEX på Modalens tak
05.07.–07.07.	Ferskingtur: Rundtur i hjertet av Stølsheimen
12.07.–14.07.	3 dagers hyttetur Hardangervidda: Tinnhølen-Besso
22.07.–27.07.	Hardangervidda på tvers: Åan-Kinsarvik
AUGUST	
02.08.–04.08.	Kajakk og fottur i Nærøyfjorden
09.08.–11.08.	Flora og fjell i Stølsheimen
16.08.–18.08.	Ferskingtur i vill, vakker høyfjellsnatur på Vestlandet: Hallingskeid–Kaldavass–Myrdal
17.08.–18.08.	Husedalen–Stavali–Dronningstien
17.08.–18.08.	Langfoss–Vaulo–Sandvasshytta
17.08.–18.08.	Månelys på Breidablik
30.08.–01.09.	Det beste av Stølsheimen: Frå fjellstøler til heimgardar ved fjorden
30.08.–01.09.	Singeltur på fjellet med DNT unge voksne 25–35 år: Breidablik i Kvammafjella
SEPTEMBER	
07.09.–08.09.	Klart det går-tur: Lett hyttetur til Vending
13.09.–15.09.	Finse–Geiterygghytta–Hallingskeid
14.09.–15.09.	Tur med overnatting i Tretopphtta Ørnanlikk
21.09.–22.09.	Høsttur til Breidablik

DNT UNG

Vi arrangerer turer for alle mellom 13 og 25 år, med varierende vanskelighetsgrad. Følg med på vår nettside for de ukentlige og månedlige tilbudene våre, helgeturer, bålturer, bading, klatring og mye mer.

Det finnes aktive DNT ung-grupper i flere av våre lokallag, og i hele Hordaland kan ungdommer alltid melde seg på kjekke aktiviteter med jevnaldrende

Følg oss på Facebook DNT ung Bergen og Instagram DNT ung Bergen, og meld deg på turer via www.bergenoghordalandturlag.no/ungdom.

Skann QR-koden for turprogram og for å lese mer om vårt ungdomstilbud, eller se nettsidene våre.

DNT UNG - friluftsliv for og med ungdom	
APRIL	
13.04.–14.04.	Vidden by Night med DNT ung
MAI	
14.05.	Klatreparken Høyt og Lavt i Bergen med DNT ung intro
24.05.–25.05.	Overnatting på Stovegolvet med DNT ung
26.5	Coasteering på Sotra med DNT Ung Bergen
31.05.–02.06.	Via ferrata Loen og randotur til Skålatårnet med DNT ung
JUNI	
15.06.–16.06.	Actionhelg på Voss med rafting og klatrepark DNT ung
23.06.	Kajakktur med DNT ung
24.06.–28.06.	Basecamp hav på Rongevær
JULI	
13.07.–19.07.	Sommertur med DNT ung 19–30 år: Massiv etappe 3. - Skarvheimen
AUGUST	
10.08.	Rafting med DNT ung
30.8-1.9	Singeltur til Breidablik (25-35 år)
SEPTEMBER	
07.09.–08.09.	DNT ung intro: sykkelturn på Rallarvegen
13.09.–14.09.	NPF grunnkurs hav for DNT ung
16.09	Padlekurs med miniekspedisjon DNT ung 16-26 år
OKTOBER	
06.10	Padlekurs med miniekspedisjon DNT ung 16-26 år

24.-28. juni
BASECAMP HAV PÅ RONGEVÆR 13-15 ÅR
Er du klar for Basecamp Hav? Vi skal bade, dykke, leke oss med kajakk, ro og fiske. Her får du muligheten til å bli kjent med andre ungdommer og få en aktiv og morsom start på sommerferien. Campen er for første gang på idylliske Rongevær Turisthytte i Austrheim, et av Norges fineste friluftsområder for vannaktiviteter. Vi sover på hytten som har strøm, innlagt vann og varme dusjer.

KURS

Vi arrangerer en rekke kurs året rundt. Vi benytter alltid godt kvalifiserte kursholdere. I vinter kan du bli med på skredkurs, iskatrekurs og ulike skikjøringskurs. Vi kommer også til å sette opp turlederkurs på flere nivåer for deg som ønsker å bli frivillig turleder på turene våre og å ta med deg folk på turer du selv gjerne vil gjennomføre, slik at du kan dele gleden

KURS	
KLATREKURS	
19.04.–21.04.	NF instruktørkurs sportsklatring - 3 dager
20.04.–21.04.	Klatrekurs: Innføringskurs i utendørs klatring
26.04.–28.04	Videregående klatrekurs - Lær naturlig sikret klatring
03.05.–05.05.	Klatrekurs: Kameratredningskurs klatring
07.06.–09.06.	Videregående klatrekurs - Lær naturlig sikret klatring
15.06.–16.06.	Klatrekurs: Innføringskurs i utendørs klatring
08.07.–14.07.	Klatrekurs i Kvinnherad og Uskedalen (ukeskurs)
09.08.–11.08.	Videregående klatrekurs - Lær naturlig sikret klatring
23.08.–25.08.	Videregående klatrekurs - Lær naturlig sikret klatring
14.09.–15.09.	Klatrekurs: Innføringskurs i utendørs klatring
BREKURS	
20.06.–23.06.	NF videregående brekurs i Jostedalen
29.07.–04.08.	NF grunnkurs breferdsel på Fonnabu
VARDEKURS	
17.06.–18.06.	Vardekurs
TURLEDERKURS	
02.04.	Ambassadørkurs
13.04.–14.04.	Grunnleggende turlederkurs i Byfjellene
19.04.	DNT sitt nærturleiarkurs i Alversund
08.06.–09.06.	DNT sitt grunnleggjande turleiarkurs i Kalvedalen
15.05.+ 16.06.–18.06.+ 06.09.+23.09.– 25.09.	Sommerturlederkurs Bergen og Hordaland Turlag
17.-06.–18.06.	Grunnleggende turlederkurs i Bergsdalen
KART OG KOMPASSKURS	
04.05.	Kart og kompasskurs
PADLEKURS KAJAKK	
Kjakk	
27.04.–28.04.	Grunnkurs kajakk hav på Rongevær
24.05.	Introkurs kajakk Eikhamrane camping
25.05.–26.05.	Grunnkurs havkajakk Eikhamrane camping
25.05.–26.05.	NPF teknikkurs hav på Langøy ifb. med padlefestivalen
25.05.–26.05.	NPF grunnkurs hav på Langøy ifb. med padlefestivalen
15.06.–16.06.	NPF grunnkurs hav
10.08.–11.08.	NPF grunnkurs hav

Nær der du er

Vi er stolt hovedsponsor for Bergen og Hordaland Turlag og ønsker alle en god tur over fjell og vidde.

Lurer du på noe om lån, forsikring eller sparing så avtal gjerne et møte med oss.

DNT FJELLSPORT

DNT fjellsport tilbyr turer, kurs og aktiviteter som ofte krever spesiell erfaring og kunnskap. Klatring, breakaktivitet, bratt skikjøring og turer i utfordrende terreng er typiske aktiviteter på våre turer, samlinger og kurs. DNT fjellsport legger til rette for et lærerikt miljø med mye kunnskap og turerfaring. Vi har et tilbud for alle som interesserer seg for fjellsport, fra nybegynnere til instruktører. Hverdagsaktiviteter som klatring, turer i nærområdet og sosiale samlinger er også en del av programmet til DNT fjellsport. Bergen og Hordaland Turlag har tre aktive

fjellsportgrupper: DNT fjellsport Bergen, DNT fjellsport Kvinnherad og DNT fjellsport Os / Os Turlag klatregruppe. Alle gruppene har Facebook-sider der du kan følge med på hva som skjer, i tillegg til oversikt og informasjon på nettsidene. DNT fjellsport Bergen har et variert tilbud på turprogrammet, og vinteren/våren 2022 er intet unntak! Vi har akkurat sluppet eit rykende ferskt og fantastisk turprogram. Skann QR-koden for turprogram og for å lese mer om vårt fjellsporttilbud, eller se nettsidene våre.

14. -16. juni KLATRE- OG FJELLSPORTSAMLING I USKEDALEN

Samling i Uskedalen for klatrere og de som bare vil utforske fjellene i området til fots. Uskedalen i Kvinnherad byr på alt fra korte til lange, alt fra lette til vanskelige klatreruter på bombefast granitt. Vi bruker helgen til å utforske veggene i Uskedalen i nasjonalromantiske omgivelser i Kvinnherad.

31. mai-2. juni KLATRESAMLING I ØYGARDEN

Denne helgen ønsker vi å få med oss både ferske og mer erfarne klatrere og fjellsportinteresserte til en sosial klatresamling. Øygarden byr på et eldorado av klatreperler nesten uansett hvilket nivå du klatrer på. Alle som har brattkort og erfaring med å klatre ute på boltede ruter kan bli med. Du kan komme med eller uten klatrepartner, vi ordner det sånn at alle har noen å klatre med.

DNT FJELLSPORT

APRIL

12.04.–14.04.	Bratt og glatt i Rosendal
19.04.–21.04.	Med pulk og telt mellom Jotunheimens tinder
26.04.–28.04.	Tinder og skileik 7

MAI

31.05.–02.06.	Klatresamling i Øygarden
---------------	--------------------------

JUNI

14.06.–16.06.	Klatre- og fjellsportsamling i Uskedalen
28.06.–04.07.	BC Gaupne

28. juni – 4. juli BC GAUPNE

Bli med på en uke med brevandring, tinderangling, klatring og spektakulære fotturer sammen med andre fjellsportinteresserte folk i sommer. Dette er en sosial samling med introduksjon til fjellsportaktivitet.

BARNAS TURLAG

Har du lyst på gode opplevelser ute i naturen? Skogstur med overnatting i hengekøye? Vandrer i vakker natur og bade i krystallklart fjellvann? Bli med å klatre? Mulighetene er mange. Bli med på Barnas Turlag sine mange og spennende turer, kurs og aktiviteter. Vi prøver alt fra lette turer i nærmiljøet til lengre fjellturer. Vi tilbyr blant annet hytteturer i fjellet, padling i kajakk, kveldsmatturer,

førstehjelpskurs for barn, blåbærtur og sopptur. Turbofjellrev anbefaler også alle småbarnsfamilier å sjekke ut nærmeste Turboklubb som tilbyr faste aktiviteter hver måned.

Husk å følge med på hva som skjer i Barnas Turlag på Facebook og på nettsiden vår.

BARNAS TURLAG

APRIL

13.04.–14.04.	Telting og fugleliv på Herdla med Barnas Turlag
27.04.–28.04.	Skjærgårdsleir på Erleholmen 7–12 år
27.04.–28.04.	Kanotur med overnatting med Barnas Turlag Os 10–12 år
27.04.–28.04.	Familietur til Træet gård

MAI

15.05	Barnepadling 7-10 år
16.05	Barnepadling 7-10 år
25.05.–26.05.	Skjærgårdsleir på Erleholmen 5–12 år
26.05	3/4/7-fjellsturen
26.05	Tur til Gråskallen, Kvinnherad

JUNI

01.06.	Tur til Myrvold gård, Stord
07.06.–08.07.	Overnattingstur til Nautøya
08.06.–09.06.	Skjærgårdsleir på Erleholmen 5–12 år
12.06	Barnepadling
13.06	Barnepadling
22.06.–23.06.	Skjærgårdsleir på Erleholmen 7–12 år
24.06.–28.06.	Fjelleir i Bergsdalen 9–12 år
29.06.–30.06.	Skjærgårdsleir på Erleholmen 5–12 år

JULI

01.07.–05.07.	Fjelleir 2 i Bergsdalen 9–12 år
---------------	---------------------------------

AUGUST

14.08.	Barnepadling i Tennebekken 7–10 år
17.08.–18.08.	Fjordcamp på Vinnesholem 6–12 år

SEPTEMBER

01.09.	KOM DEG UT–DAGEN I HORDALAND
22.09.	Strandryddedag med Barnas Turlag Os og Os Dykkerklubb

OKTOBER

01.10	Lommelykttur, Stord
05.10.–07.10.	Høstferiehelg på Solrenningen med Barnas Turlag 6–12 år
16.10	Skattejakt, Stord

14. -16. juni OVERNATTINGSTUR PÅ NAUTØYA

Vi har gleden av å invitere til ny overnattingstur med Barnas Turlag på Nautøya. Sov i telt eller i hengekøye sammen med andre barnefamilier.

7.-8. august FJORDCAMP PÅ VINNESHOLMEN

Barnas Turlag Os lagar Fjordcamp på Vinnesholmen for barnefamilier som har barn i alderen 6-12 år!

Vi har turledere som kan vise barna padlebrett, og instruktører til de eldste barna kan få prøve kajakk! Hele helgen bruker vi på å bade, snorkle, leke, fiske og vi overnatter i telt på den fine plassen på Vinnesholmen. Turlederne fikser griller og grillkull, så ta med det dere vil spise.

BLI MED I TURBOKLUBBEN

Vil du være med på små ekspedisjoner i naturen? Bli bedre kjent med nærmiljøet, lære om enkelt og naturvennlig friluftsliv og få flotte naturopplevelser sammen med andre? Sjekk ut en av våre Turboklubber og bli med på masse moro utover høsten.

Turboklubbene driftes av våre fantastiske frivillige og er små fritidsklubber for barn og barnefamilier med fokus på enkelt og naturvennlig friluftsliv. De lager mat i lag, drar på mange slags turer, leker og ler, får nye venner og lærer om friluftsliv. Det er gratis å være med i en Turboklubb, men vi ønsker at barnet melder seg inn i Barnas Turlag. Finnes det ikke en Turboklubb der du bor, kan du være med og starte opp en ny – det er kjekt og trenger ikke å være komplisert. Det viktigste er å være ute sammen.

Krefter på tur

Krefter på tur er et ukentlig turtilbud for kreftpasienter og kreftoverlevende.

Tilbudet legger vekt på å tilrettelegge for ulike fysiske forutsetninger og inneholder et variert program både for deg som vil gå enkle turer, og deg som ønsker flere utfordringer. Turene arrangeres i Bergen og omegn.

Seniorturer

Vi arrangerer en rekke seniorturer i Hordaland året rundt, hovedsakelig gjennom turer på dagtid.

Turene er fra enkle til krevende. Vi tilbyr også flere overnattingsturer til flotte destinasjoner med fine turmuligheter og sosialt samvær.

Tilrettelagte aktiviteter i Bergen og Hordaland Turlag

Bergen og Hordaland Turlag ønsker å gi så mange som mulig naturopplevelser for livet.

Gjennom Klart det går-gruppene i Bergen og i Nordhordland Turlag legges det til rette for turer og aktiviteter for personer med fysiske funksjonsnedsettelse, både dagsturer og overnattingsturer. Turene ledes av turledere som har ekstra fokus på riktig tempo tilpasset deltakernes behov.

DNT Nærtur Bergen – Byfjellstrimmen

Byfjellstrimmen er en turgruppe som arrangerer turer for voksne i nærområdene rundt Bergen.

På turene vil du få mulighet til å forbedre formen, bli kjent med nye turområder og få nye turvenner. Velkommen på tur!

Friluftsliv med språktrening

Velkommen til turgruppen «Til Topps» – for deg som vil gå på tur, øve på å snakke norsk og bli kjent med ulike kulturer.

Det er også ønskelig med mange som snakker godt norsk på turene, så de som ikke gjør det har mange å lære norsk av. Turene arrangeres hovedsakelig i Bergen og omegn.

Friluftsliv tilrettelagt for utviklingshemmede

Et tilbud med kjekke aktiviteter og godt samhold, tilrettelagt for personer med utviklingshemming, deres familie, venner og støtteapparat. Tilbudet er etablert i Bergen og i Nordhordland.

I tillegg arrangerer Bømlo Turlag tilrettelagte arrangementer gjennom «Friluftsliv for alle».

Se nærmere informasjon om våre tilrettelagte tilbud på nettsiden

BLI FAMILIEMEDLEM I BERGEN OG HORDALAND TURLAG

www.bergenoghordalandturlag.no/medlem

Turen starter med **T**

Bergen og Hordaland Turlag

Bergen og Hordaland Turlag

STØTT OSS MED DIN GRASROTANDEL!

Grasrotandelen gir deg som spiller hos Norsk Tipping mulighet til å bestemme hvem som skal motta noe av overskuddet til Norsk Tipping. Hver gang du spiller går inntil 7 prosent av din spillinnsats til den grasrotmottakeren du velger. Uten at det går utover din innsats, premie eller vinnerpansse. Vi oppfordrer deg til å støtte oss i BERGEN OG HORDALAND TURLAG.

Bli Grasrotgiver i dag! Du kan bli grasrotgiver i alle Norsk Tippings kanaler eller ved å sende SMS «Grasrotandelen 956386977» til 60000

FLOYEN

Overnatting i Konglen

Opplev den magiske stemningen midt mellom tretoppene på Fløyen

fløyen.no

Bergen og Hordaland Turlag

UTGIVER: Bergen og Hordaland Turlag

ADRESSE: Tverrgaten 4-6

5017 Bergen

tlf. 55 33 58 10

www.bergenoghordalandturlag.no

Sti og Varde kommer ut fire ganger i året og sendes ut til medlemmer av Bergen og Hordaland Turlag

Voss Utferdslag og Ytre Sogn Turlag.

REDAKTØR: Thorbjørn Kaland

UTFORMING/PRODUKSJON: Kuva AS

TRYKK: Ålgård Offset AS. Opplag 17.000

BERGEN OG HORDALAND TURLAG

er Vestlandets største friluftslivsorganisasjon.

KONSTITUERT DAGLIG LEDER: Trude Iversen

t.o.m 1. mai tlf. 992 39 573, trude.iversen@dnt.no

DAGLIG LEDER f.o.m 2. mai : Merete Lien Yndestad

STYRELEDER: Elisabeth Skage,

tlf. 404 36 988, styreleder.bht@dnt.no

INFORMASJONSLEDER: André Marton Pedersen,

tlf. 952 38 272, andre.marton.pedersen@dnt.no

ORGANISASJONSLEDER: Trude Iversen

Tlf: 55 33 58 26, trude.iversen@dnt.no

LEDER TURINFORMASJONEN: Einar Sæther,

tlf. 55 33 58 10, einar.saether@dnt.no

LEDER AKTIVITETSAVDELINGEN: Birgithe Schjerven Roald,

tlf. 992 39 573, birgithe.roald@dnt.no

ØKONOMI: Catrine Frei tlf. 55 33 58 17,

catrine.frei@dnt.no

NATURVERN: Dag Sandvik,

tlf. 911 11 356, dag.sandvik@dnt.no

HYTTE- OG RUTESJEF: Johnny Bjørge,

tlf. 930 87 194, johnny.bjorge@dnt.no

LOKALLAG:

ASKØY TURLAG Ronny Andre Håpoldøy,

Tlf: 913 36 149, askoy.turlag@dnt.no

AUSTEVOLL TURLAG: Regina N. Vestreheim,

tlf. 924 57 236, regina@mot.no

BØMLO TURLAG: Asbjørn Mæland,

tlf. 457 32 245, asbjorn.moland@haugnett.no

EIDFIORD TURLAG: Anne Kommedal,

tlf. 483 57 552, eidfjord.turlag@dnt.no

FUSA TURLAG: Terje Raunsgard,

tlf 488 90 813, fusaturlag@gmail.com

KVAM TURLAG: Kjell Inge Tutte Tyssen,

tlf. 950 66 789, kjell.tyssen@dnt.no

KVINNHERAD TURLAG:

Jarle Røstbø, tlf. 992 97 383, jarle@reins.no

NORDHORDLAND TURLAG: Børge Brundtland,

tlf. 411 63 908, nordhordland.turlag@dnt.no

ODDA/ULLENSVANG TURLAG:

Håvard Reinsnos Apold, tlf. 954 97 907

odda-ullensvang.turlag@dnt.no

OS TURLAG: Lisa Garcia-Solheim,

tlf. 922 52 708, os.turlag@dnt.no

OSTERØY TURLAG: Jørgen Varden,

tlf. 905 66 885, jorgen.varden@gmail.com

SAMNAGER TURLAG: Vibeke Raae,

tlf. 416 54 265, samnanger.turlag@gmail.com

SOTRA ØYGARDEN TURLAG: Heidi Reisegg Endal,

tlf. 918 55 562, sotraoygarden.turlag@dnt.no

STORD-FITJAR TURLAG: TOM KNUDSEN,

tlf. 908 30 688, tomknuds@online.no

TYSNES TURLAG: Rebekka Høgestøl,

tlf. 955 51 807, tysnes.turlag@dnt.no

ULVIK TURLAG: Hilde Underdal,

tlf. 901 634 21, ulvik.turlag@dnt.no

VAKSDAL TURLAG: Elizabeth Gjessing,

tlf. 971 41 631, vaksdal.turlag@dnt.no

ISSN-KODE: 0049-2248

AKTIVITETER I VÅRE 17 LOKALLAG

Velkommen til Rongevær kysthytte. Et eventyrlig sted for kystaktiviteter. Anlegget består av flere bygninger, brygger og uteområder. Her kan du komme padlende alene eller ta med deg bedriften, storfamilien eller vennegjengen og få noen uforglemmelige dager i havgapet.

ASKØY TURLAG

Askøy Turlag arrangerer onsdagsturer på Askøy, barne- og familieturer, overnattingsturer og Askøy på langs. Turgrupper: Barnas Turlag, Onsdagsgruppen og flere Turboklubber. Mer informasjon på nettsiden: askoy.dnt.no. Følg med på Facebook: Askøy Turlag.

AUSTEVOLL TURLAG

Me organiserer turer med turleder i nærmiljøet og lenger av gårde for barn, familier og voksne.

For mer informasjon besøk nettsiden: austevoll.dnt.no. Alle turer og aktiviteter legges ut på Facebook-siden: Austevoll Turlag.

BØMLO TURLAG

Bømlo Turlag arrangerer ei rekkje ulike turer i løpet av sesongen. Her er lokale fellesturar, lengre dagsturar/fjellturar og overnattingsturar. Turgrupper: Barnas Turlag, DNT Ung og Seniorgruppe. Familietrimmen, Topptrimmen, Friskus-gruppa, Friluftsliv for alle og flere Aktiv til 100 grupper.

Mer informasjon på nettsida: bomlo.dnt.no. Følg også Bømlo Turlag og Barnas Turlag Bømlo på Facebook.

EIDFIORD TURLAG

Det nyeste lokallaget i turlagsfamilien. Bli med på bading i fjorden - hver søndag hele året. Det er også fast tur hver tirsdag i oddetalsuker. Gå inn på eidfjord.dnt.no for å se oppdatert turprogram og bli gjerne med som frivillig i Eidfjord Turlag.

FUSA TURLAG

Velkommen til Fusa turlag. Vi arrangerer turer for liten og stor i nærmiljøet. Vi vonar du blir med oss på tur. Populært turtilbud er turposttrimmen, Fusa på Kryss og Tvers. For meir informasjon sjå nettsida: fusa.dnt.no. Følg også Fusa Turlag på Facebook.

KVAM TURLAG

Kvam turlag arrangerer turer i og utanfor Kvam for kvemmingar og andre som vil bli med oss på tur. Turane er fyrst og fremst onsdagsturar av varierende lengde og vanskegrad, og onsdagsturar

ein del onsdagskveldar kl. 18.00. Onsdagsturane varar vanlegvis ca. 3 timar, men er òg av ulik vanskegrad. Populær turposttrim: Kvam i kryss og krakje. Me har òg Barnas Turlag og fleire Aktiv i 100-grupper. Meir informasjon på nettsida: kvam.dnt.no. Følg også Kvam Turlag på Facebook

KVINNHERAD TURLAG

Laget arrangerer turar for alle. Me har turar tilpassa barnefamiliar, ungdom, fjellsportinteresserte og seniorar. Nærmiljøet gjev rikeleg høve til turar på sjø og land, til fots, på ski eller sykkel. Den storfelte Kvinnherad-naturen gjev òg utfordringar for dei som ønskjer å driva med bre- og fjellsportaktivitetar. Turgrupper: Barnas Turlag, DNT ung, DNT Fjellsport, Seniorgruppa og fleire Aktiv til 100 grupper. . Meir informasjon på nettsida: kvinnherad.dnt.no. Følg også Kvinnherad Turlag på Facebook.

NORDHORDLANDTURLAG

Laget tilbyr søndagsturar, helgeturar, onsdagsturar, kurs, sommar- og vinterturar, padleturar og ikkje minst turar i regi av Barnas Turlag, Klart det går og DNT ung. Meir informasjon på nettsida: nordhordland.dnt.no. Følg også Barnas Turlag Nordhordland og Nordhordland Turlag på Facebook.

ODDA/ULLENSVANG TURLAG

Turar og aktivitetar for alle. Søndagsturar, onsdagsturar, dagsturar og overnattingsturar. Ved å bli med oss på tur, får du større utbytte av medlemskapen din i Bergen og Hordaland Turlag og Odda/Ullensvang Turlag. For meir informasjon se nettsida: odda-ullensvang.dnt.no. Følg også Barnas Turlag Odda/Ullensvang og Odda/Ullensvang Turlag på Facebook.

OSTURLAG

Formålet til laget er å arrangere turer til hygge og nytte for unge og eldre, både i og utenfor Os-bygda. Turer du kan bli med på: Friskus er raske turer for de spreke,

Kveldsturer, Aktiv til 100 er ekstra lette turer på dagtid, søndagsturer, seniorturer, barne- og familieturer, klatring mandager og søndager. Turgrupper: Barnas Turlag, flere Turboklubben, DNT Fjellsport Os, Friskus, Seniorgruppen, Aktiv til 100. For mer informasjon se nettsiden: os.dnt.no. Følg også de ulike turgruppene på Facebook: Os Turlag, Barnas Turlag Os, Os Turlag Klatregruppe.

OSTERØY TURLAG

Osterøy Turlag er for deg som likar aktivt friluftsliv. Til fots eller på ski i naturen på Osterøy, Stølsheimen, Bergsdalen, Hardangervidda. I kajakk eller kano på fjorden eller i Storavatnet. Turprogrammet vert sendt ut på Osterøy januar kvart år samt lagt ut på nettsida vår. Vi har òg Facebook-gruppe der det vert oppdatert med bilete og arrangement. Programmet prøver vi å tilpassa slik at vi får store og små ut på tur. Meir informasjon på nettsida: osteroy.dnt.no. Følg også Osterøy Turlag på Facebook.

SAMNANGER TURLAG

Vårt overordnede mål er å få samningene, unge som gamle, ut på tur. Turprogrammet vårt i 2024 består av kveldsmatturer med Barnas Turlag, familieturer og noen krevende turer beregnet på voksne eller eldre ungdom. For mer informasjon se nettsiden: samnanger.dnt.no. Følg også Samnanger Turlag på Facebook.

STORD-FITJAR TURLAG

Laget tilbyr barne- og familieturer, overnattingsturer i høyfjellet, ekstra lette dagsturer i nærmiljøet, fjellturer på Stord og Fitjar, fotturer for voksne og seniorer. Turgrupper: Barnas Turlag, DNT ung, Seniorgruppa, Turgruppa. Mer informasjon på nettsiden: stord-fitjar.dnt.no. Følg også Stord-Fitjar Turlag på Facebook.

SOTRA ØYGARDEN TURLAG

Me tilbyr turar og arrangement for folk i alle aldrar. Seniorgruppa har faste turar fleire gangar i veka. Det vert også arrangert overnattingsturar og sosiale samlingar før jul og før sommarferien. Turboklubben er ei undergruppe under Barnas Turlag der born i alderen 5–10 år møtest annankvar veke på ettermiddagstid for å bli med på kjekke uteaktivitetar. Fellesturar passar for alle som har lyst til å bli med oss på tur. For meir informasjon og turprogram sjå nettsida: sotraoygarden.dnt.no. Følg også Sotra Øygarden Turlag på Facebook.

TYSNES TURLAG

Tysnes Turlag er eit nytt turlag under Bergen og Hordaland Turlag. Vi arbeider for å flest mogeleg folk ut på tur og vil tilby turar og aktivitetar på Tysnes. Vi er i startgropa med flere frivillige med i Barnas Turlag, Turledergruppa, Sti og merkegruppa og Padleggruppa. Vil du vere med som frivillig? Meld din interesse til tysnes.turlag@dnt.no. Meir informasjon på nettsida: tysnes.dnt.no. Følg også Tysnes Turlag på Facebook.

ULVIK TURLAG

Ulvik Turlag jobbar for å fremje turglede for liten og stor i Ulvik. Me tilbyr turar som kveldsmattur med Barnas Turlag, familieturar, toppturar og fellesturar. Toppturen til Vassfjora har vore fast på programmet sidan 1988 og blir arrangert kvart år i august. I 2013 byrja me med Stølstrimmen, dette har vore ein suksess frå starten. Meir informasjon på nettstaden vår: ulvik.dnt.no. Følg Ulvik Turlag på Facebook. «Me turar pao.»

VAKSDAL TURLAG

Vaksdal Turlag samlar heile Vaksdal kommune under éin «tur-paraply». Styret er sett saman av ein medlem frå kvar av bygdene Eksingedalen, Stamnes, Bergsdalen, Dale, Stanghelle og Vaksdal. Kvart år arrangerer vi fellesturar i alle bygdene våre, sjå turprogrammet på nettsida vår: vt.dnt.no. Følg også Vaksdal Turlag på Facebook. Vi håpar du blir med oss på tur!

42

43

PLATOU

15%

Medlemsfordel -nå også i Platou Nettbutikk

Bruk rabattkode **Turlaget2024** (gyldig ut 31.12.2024). Legg igjen ditt medlemsnummer i kommentarfeltet på ordren. Gjelder kun ordinære varer. Ikke tilbud, Platou-priser, pakkepriser og kajakk.

www.platousport.com

